

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

20
ДИНАРА
1952

Година XXIV. Број 592
Субота, 4. мај 1969. год.

ИЗЛАЗИ СУБОТОМ

ФЛАШ ГОРДОН

НЕ, ЗАРКОВЕ!
ЗАИСТА НЕ МОГУ...
ПОСЛЕ ОВОГ
СКАНДАЛА!

АЛИ ТИ НИСИ КРИВ
ЗА СУДАР ФЛАШЕ! ДЕВОЈКА
ЈЕ КРИВА! ТИ СИ ТО
ПРЕВИШЕ УЗЕО
ОПШТИ!

ПОТРЕБАН
ТИ ЈЕ ДУЖИ
ОДМОР И...

УПРАВА ЗА КОС-
МИЧКЕ ЛЕТОВЕ
СМАТРА ДА САМ
ОДЛУЖИО СВО-
ЈЕ... ДУЖИ ОДМОР
И ОРДЕН... ДА
ЛАКШЕ ПРОГУ-
ТАМ ГОРКУ
ПИЛУЛУ!

ТО ЈЕ ЛУБАЗНО ОД СВИХ ВАС... АЛИ НЕПО-
ТРЕБНО! ЈА САМ ВЕЋ ПРИПРЕ-
МИО ОСТАВКУ!

ДОБРО САМ
О СВЕМУ РАЗМИС-
ЛИО, ЗАРКОВЕ!
ЗАИСТА ТРЕБА
ДА ПОДНЕСЕМ
ОСТАВКУ!

НЕКЕ ТИ ЈЕ
УВАЖИТИ!
УЗМИ ОДМОР.
ОДСУСТВО
АКО ЖЕЛИШ...

САМО СЕ ОДМОР!

ДОКТОРЕ...
ДЕВОЈКА
КОЈА ЈЕ
БИЛА СА
МНОМ... КА-
КО ЈЕ?

РЕАЦИЈЕ? ОД-
ЛИЧНО! МАЛИ ПО-
ТРЕС МОЗГА...
НИШТА ОЗБИЛНО!
ЕВО, ДОПУСТИКУ
ВАМ ДА С ЊОМ
РАЗГОВАРАТЕ ПРЕ-
КО ВИ-
ЗАФОНА!

ЗВРРР!

ЧУДНО, ФЛАШЕ!
ОНА... ИЗ ЊЕНЕ
СОВЕ НИКО
НЕ ОДГОВАРА!

СЕСТРО, ХОТЕТЕ ЛИ
ДА ПОГЛЕДАТЕ У
ОБУ ПЕЕ ШОЗЕ?

САД САМ БАШ
БИЛА ТАМО, ДОК-
ТОРЕ...

... ОНА НИЈЕ У СОБИ!
УЗЕЛА ЈЕ СВОЈЕ
ОДЕЛО И...
НЕСТАЛА!

НИСАМ
ПРИМЕТИЛА
КАД СЕ
ПРЕОБУКЛА!

ОБАВЕСТИТЕ
СВЕ ИЗЛАЗЕ...
ПРЕ НО ШТО
ОДЕ!

ЖАО МИ ЈЕ...
АЛИ, УПРАВО
ЈЕ ОТИШЛА
ОСВЕМИРСКИМ
ТАКСИЈЕМ
С НЕКИМ
МЛАДИЊЕМ!

НИЈЕ ВАЈДА,
ТОЛИКО ЛУДА ДА
ОПЕТ ОДЕ НА
ИГРАНКУ... С ТОМ
ЊЕНОМ ФРАКТУ-
РОМ ЛОБАЊЕ...

ФЛАШЕ! ЗАР СТЕ
И ВИ ПОЛУДЕЛИ?
НАТРАГ У
КРЕВЕТИ!

ЈА САМ ЈЕ УВУ-
КАО У ОВУ НЕ-
ВОЈУ... И ЈА ЈЕ
МОРАМ ВРА-
ТИТИ!

У ОВОМ БРОЈУ: Лажни
поштомач цара Душана.
Учење у сну. Фалсифи-
кашор из самилости. У
свешту бројева и фиџура.
Занимљивости у слици и
речи из целој свешти.

КРОЗ ВЕКОВЕ

ТЕШКИ КОРАЦИ

Наш израз „пустити
корак“ у неким европ-
ским језицима, кад би
се буквално преводио
реч по реч, гласи: пра-
вити дугачке ноге. По-

рекло овог израза, који
потиче из средњег ве-
ка, прилично је језиво.
У то време људима су
у правом смислу речи
„правили дугачке ноге“
то јест истезали их обе
свиши им о њих неки
тежак терг. Истењава
ногу и зглобова спада-
ло је у најстрашније ме-
тоде средњовековног му-
чења по тамницама.

ТРКЕ НОСАЧА

У прошлом веку у
Француској су се по-
времено одржавала так-
мичења носача. Тако
су, на пример, 1893. го-
дине носачи приредили

такмичење које се са-
стојало у овоме: тре-
бало је пешнице прева-
лити пут од 35 киломе-
тара између Париза и
Корбеја са теретом од
100 килограма на леђи-
ма.

Победник у овој те-
шкој утакмици био је
двадесет деветогодиш-
њи Жан Лаба који је
на циљ стигао с пред-
ношћу од 6 километра
испред двојице сво-
јих другова.

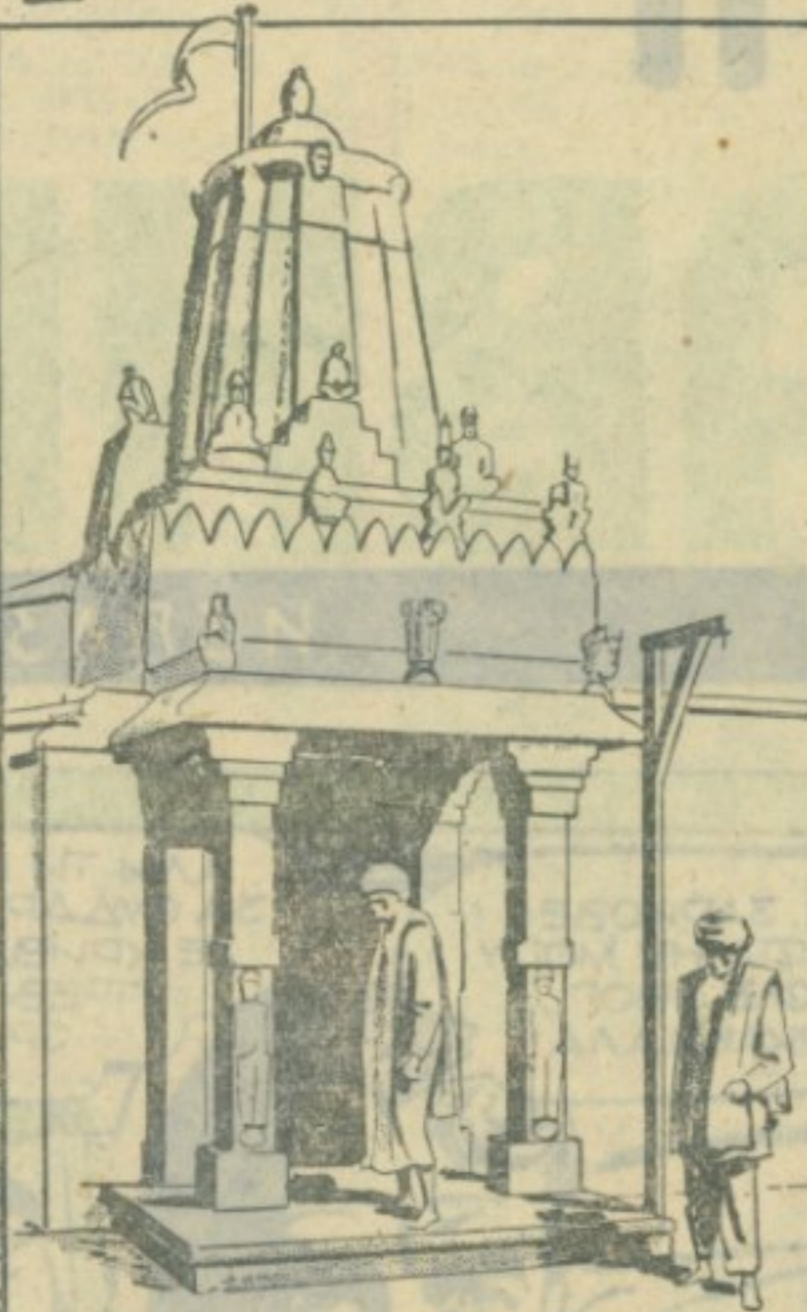
Ripley's Веровали или не!

НЕВЕСТА У КОЛЕВЦИ

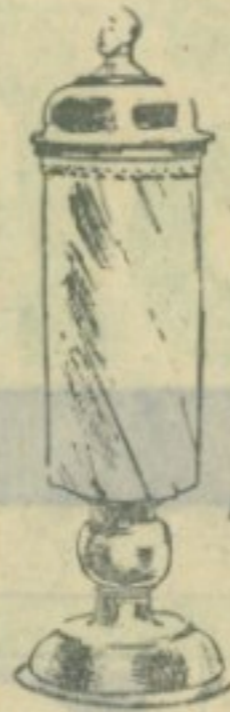
ЛИДИЈА ГОРЕМ (1661-1774) ИЗ БЕРНСТЕЈБЛА (САД) УДАЛА СЕ У 22. ГОДИНИ ЗА ПУКОВНИКА ЧОНА ТЕЧЕРА КОЈИ ЈЕ ЊУ ПРВИ ПУТ ВИДЕО КАО БЕБУ ОД ТРИ СЕДМИЦЕ И ТАДА У ШАЛИ РЕКАО СВОЈОЈ ЖЕНИ „ПРЕСТАВАЈ М ТИ ДРУГУ ГОСПОЂУ ТЕЧЕР“

КАДА ЈЕ ПРВА ТЕЧЕРОВА ЖЕНА УМРЛА, ОН СЕ ОЖЕНИО ЛИДИЈОМ И ИМАО ЈЕ С њОМ 12 ДЕЦЕ

ХРАМ НЕВИНО ОСУЂЕНИХ

ЈЕДАН ХИНДУСТАНСКИ ХРАМ КРАЈ КАРАЧИЈА (ПАКИСТАН) ИМА КРАЈ УЛАЗА СИМБОЛИЧНА ВЕШАЛА КАО УСПОМЕНУ НА СВЕ ОСУЂЕНЕ И ОБЕШЕНЕ МАДА СУ БИЛИ НЕВИНИ

ПЕХАРИ

ЗА ЗВАНИКНЕ ЗАРАВИЦЕ ОПШТИНСКЕ УПРАВЕ У ФРАНКФУРТУ НА МАЈНИ (НЕМАЦИЈА) 200 ГОДИНА ПРАВЕНИ СУ ОД РОГА НООРОГА ЈЕР СЕ ВЕРОВАЛО ДА ЋЕ У њИМА ЗАТРОВАНО ВИНО ПРОМЕНИТИ БОЖУ!

ТРИ ЦВЕТА ЦИНИЈЕ

НА ЈЕДНОЈ СТАБИЈИЦИ ОДГАЗИЛА ЈЕ РЕЈА РОУЗ ИЗ МЕМФИСА (САД)

ЧЕТВРТ ВЕКА НА КОЛЕНИМА

КАВАТЕ БУЊЦИРО (1814-1883)

ИЗ БИЧУА, У ЈАПАНУ, ДА БИ СЕ ЗАХВАЛИО НА ОЗДРАВЉЕЊУ ОД НЕКЕ ТЕШКЕ БОЛЕСТИ, ПАО ЈЕ НА КОЛЕНА И ДО КРАЈА ЖИВОТА НИКАД ВИШЕ НИЈЕ УСТАО!

ЗЕМЉАНИ БУПОВИ

СА УРЕЗАНИМ ДОБРИМ ЖЕЉАМА УПОТРЕБАВАНИ СУ У СТАРОМ ЕГИПТУ КАО НОВОГОДИШЊЕ ЧЕСТИТКЕ!

© King Features Syndicate, Inc., 1962. World rights reserved.

БЕЗАЗЛЕНЕ ПОДВАЛЕ

КАМЕН КОЈИ ГОВОРИ

Једна узана стаза, у Апалачким планинама води до великог пљоснатог камена на коме на енглеском језику пише: „Окрени ме“. Туристи, заинтересовани овим натписом обично се зауставе, мало размисле јер је камен попрличан и најзад га с муком окрену. А онда се још више изненаде јер на другој страни камена пише: „Сад ме поново окрени, да бих подвалио још неком“.

Овај камен представља један од интересантности малог града названог „Камен који говори“ у северном делу Џорџије у САД. Усвајајући ово име општински савет је начинио бесмртним ову безазлену превару којој се не зна аутор. Једно се може рећи да је овај непознати човек измислио „вечити покрет“ овом камену.

тересовао Лувр и платио га 200.000 златних франака. Вогел је примио новац и ишчекао а дијадема је заузела место у сали антиквитета.

Маја исте године, један руски научник по имену Веселовски, изјавио је да је дијадема лажна. Други научник, такође Рус, Кисеритски, подржан мишљењем више француских научника изјавио је да је дијадема права. Чак је тражено и мишљење и сагласност скупштине. Затим се све утишало седам година. А тада је, 1903. године, неки артиста са Монмартра по имену Елина, гоњен због производње лажних слика изјавио да је он лично направио ту дијадему.

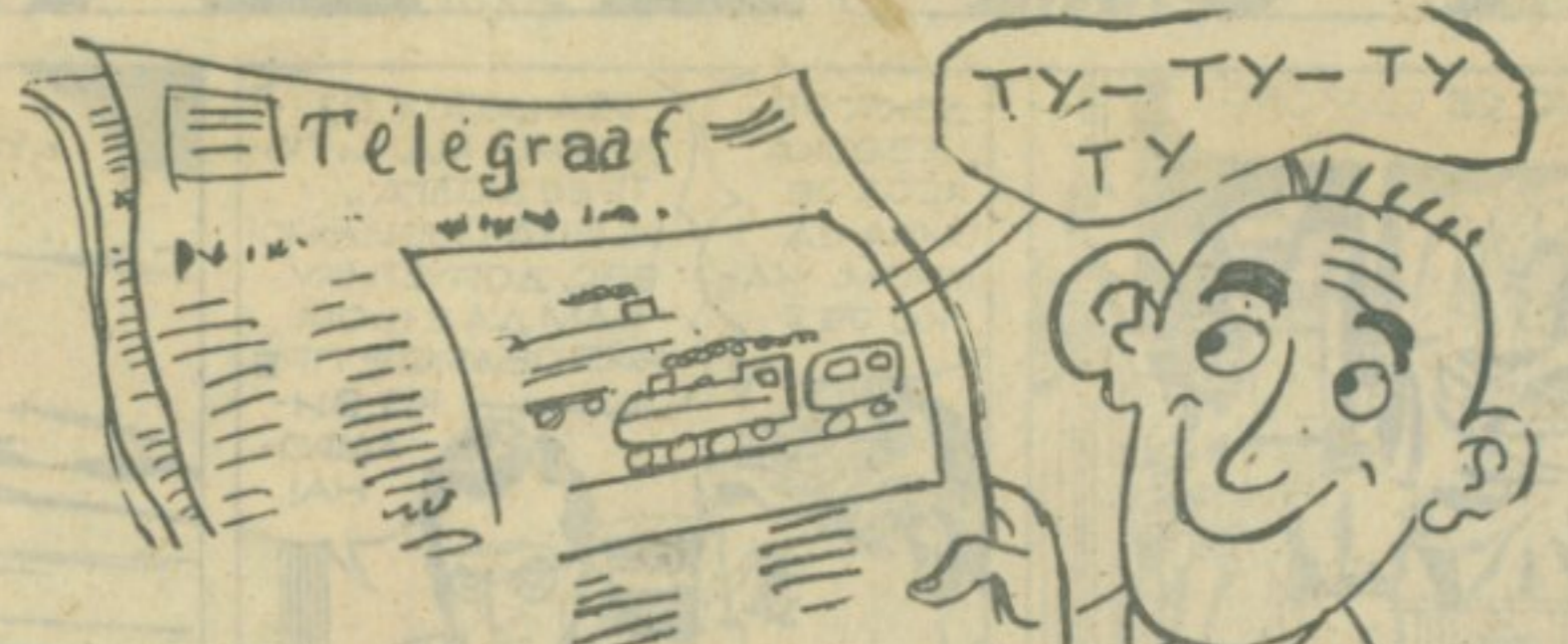
Одједном су се Парижани поново заинтересовали за овај предмет. Више од 30.000 посетилаца продефиловало је за 5 дана кроз Лувр заустављајући се у сали антиквитета. Шансоњери су почели да пишу и певају песме. Цео свет је само о томе говорио, а новине су свакодневно доносиле чланке. У једном од ових чланака, објављеном 23. марта, писало је да је дијадему начинио 1895. године у Одеси неки Рухомовски. Одмах је артиста са Монмартра изјавио да је он пронео ону вест просто да би се свет забављао. У току јуна, у званичном билтену је објављено да је дијадема лажна.

Последња реч је припала једном Американцу који је предложио да је откупи под условом да му се изда уверење да је дијадема заиста лажна. Али како то нико није хтео остало му је једино да о њој прича.

ЛАЖНА ИЛИ ПРАВА?

Марта 1896. године комитет за археологију је са дивљењем испитивао пронађени златни накит: огрлицу, две минђуше и дијадему тешку 460 грама. Један натпис означаваша је да је ова дијадема била попуњена 200. године пре наше ере од стране насеобине Олбна скитском краљу Сетафарну, да би добио његову заштиту. Накит је продавао неки Антоан Вогел, бечки антикар. После дугих експертиза и разноврсних прегледа, за накит се заин-

ТУТЊАВА ВОЗОВА

Једног дана, веома озбиљни читаоци изванредно солидног холандског листа „Телеграф“ нашли су на првој страни овога листа слику два воза како јуре. Легенда испод слике је гласила: „Ова слика је штампана радиоактивном бојом. Оче-

ците је и ставите на гласноговорник вашег пријемника. Чућете слабо али разговетно звук возова који уз тутњаву јуре. Само, морамо вам рећи да је број овог „Телеграфа“ носио датум — 1. април.

Личи на птицу

Једног дана, прошле јесени, Наташа Божић, студент архитектура у Београду, седела је у предању од учења са другарицама и друговима и туцала орахе. У једном моменту, један друг је показао језгру у половини орахове љуске и рекао:

— Гле како је лепа, личи на птицу у гнезду.

Сви су је погледали и сложили се с њим.

Наташа је узела љуску са језгром, спаковала и послала на адресу: Рипли, Америка. Прошла су два-три месеца и она је једног дана добила писмо из агенције са сликом језгра и ораха у познатој Риплијевој рубрици „Веровали или не“. Текст испод слике у

преводу гласи: „Орах који изгледа тачно као птица у гнезду. Прилог Наташе Божић, Београд, Југославија“.

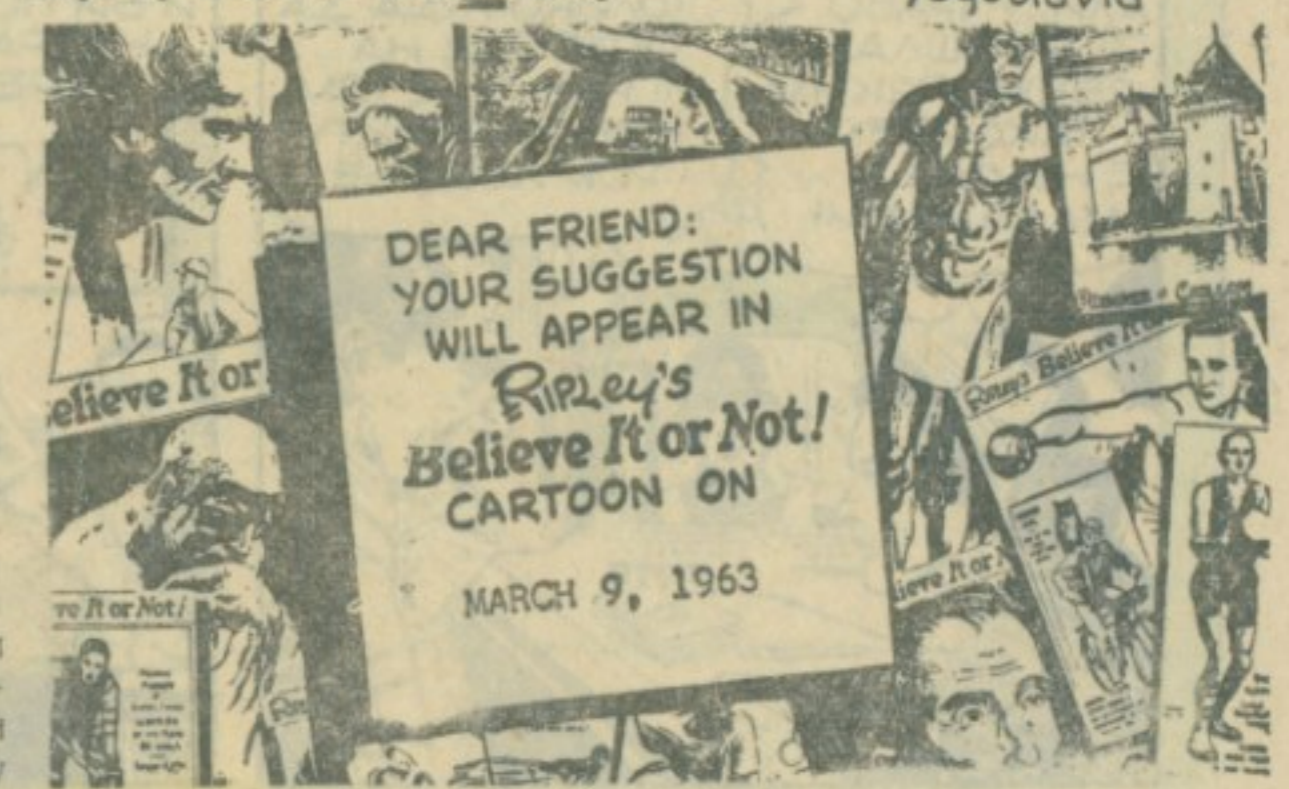
На другој слици је пропратно писмо које преведено значи:

„Драга пријатељице, ваш прилог биће објављен у Риплијевој „Веровали или не“ 9. марта 1963. године.

Ово није први случај да Рипли објави из наше земље ретке занимљивости у својој збирци невероватних истина које су познате целом свету.

WALNUT THAT LOOKS EXACTLY LIKE A BIRD SITTING IN ITS NEST Submitted by NATAŠA BOŽIĆ Belgrade, Yugoslavia

КРОКОДИЛОВЕ СУЗЕ

— малајска басна —

Крокодил Буајаа решио да окуша срећу на сувом. Изашао из реке и стао да пуже по пољу. Пузао он, пузао док није залутао и стигао у пустињу. А ту није расло ни дрвце, ни жбуун. Измучени крокодила срушио се на усидјани песак. Тада примети неког младића и радосно повика:

— Пријатељу, дођи овамо!

Младић се није уплашио и пришао му је.

— Видим да си јунак — с лажном срдечношћу му рече Буајаа. — Твоје ноге су јаке као стабла палме, руке су ти снажне као лађарски конопци. А ја? Погледај како сам стар. Залутао сам и без тебе помоћи не могу да се вратим до реке. За тебе би била ситница да ме однесеш до воде. Учини ми милост, помози, наградићу те и вечно ћу ти бити захваљан.

Младић помисли: „Ако од њега добијем коју пару, купићу прегршт пиринча. Однећу крокодила до реке“ — и он га натовари на леђа и понесе. До нео га је до реке и спустио на обалу.

Из крокодилских очију линуле су сузе:

— Видиш колико сам дирнут твојим делом. Ништа ме не би коштало да те поједем, али ја то нећу учинити. Задовољићу се само једном твојом ногом.

Младић, узбуђен, повика:

— Шта, ја сам те спасао

а ти место обећане награде... ?

— Ох — прекиде га крокодил — ти баш не схваташ моју захвалност. Ја бих могао целог да те прогутам.

Младићев крик пробудио је дремљиву чапљу Бангау која повика:

— Еј, ви тамо! Каква је то ларма?

Младић исприча чапљи читав догађај и замоли је:

— Бангау, буди нам ти судија.

Бангау је пристала.

— Отворено говорећи — поче чапља — ја не верујем да би ти могао да повучеш тако тешког крокодила. Због тога прво ми покажи како си то учинио и однеси га натраг.

Младић опет упрти крокодила на леђа и понесе га натраг у пустињу. Бангау је важно ишла за њим.

Најзад младић спусти крокодила на земљу. Сада чапља упита:

— Је ли то тачно место, Буајааа?

Крокодил потврди, а чапља поново запита:

— Можеш ли се ти спасити без њега? Говори истину, Буајаа.

Погружен, крокодил одговори:

— Не!

И чапља тада рече:

— А сад нек младић одлучи да ли хоће да те поново спасе.

Младић се насмеја и рече:

— С лицемером и варалицом не желим више да имам никакву посла.

Од тог времена Малајци лицемерне сузе називају крокодилским сузама, а са мог варалицу — Буајаа.

У свету астрономске литературе

од год.	до год.	
1601.	1610.	3
1651.	1660.	17
1701.	1710.	115
1751.	1760.	311
1801.	1810.	979
1851.	1860.	2.721
1901.	1910.	23.000
1951.	1960.	140.000

Астрономија је једна од најстаријих наука која је, још давно пре почетка наше ере, негована у Кини, Вавилону, Египту и осталим земљама старог века. Данас, у веку првих космичких летова, њен значај и популарност стално расту. Занимљиво је видети колико је током протеких векова написано књига и чланака из ове научне области и каквим је темпом тај број растао. О томе најречитије говоре бројке:

У току читаве историје човечанства 35.000 аутора написали су више од 300.000 чланака и књига из астрономије.

ДА БИ СПАСЛИ ЛЕПОТУ...

И пролеће 1865. године било је у закашњењу као и ово сада. „Да би спасли лепоту овом кестену у Тиџеријама чувари су лепили вештачко лишће“ — пише испод ове карикатуре објављене у једном парискком листу 20. марта 1865. године.

ПОЗНАЈЕ ИХ

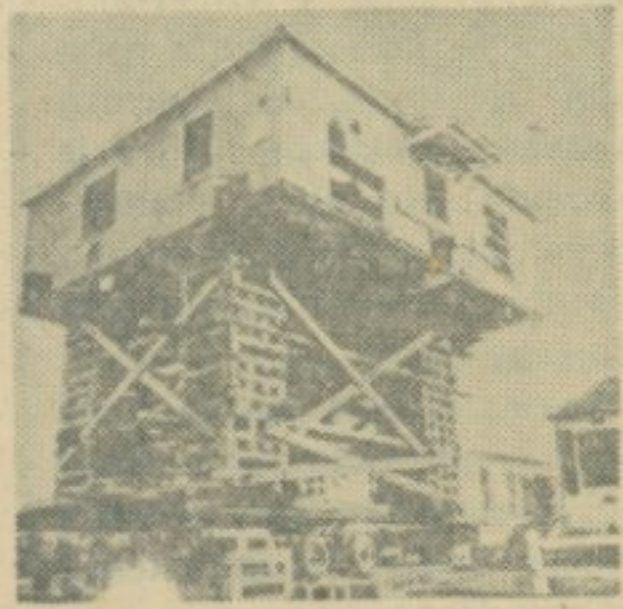
Велики композитор Игор Стравински лутао је једном са пријатељем по шуми у околини Сан Франциска. Било је дивно пролећно јутро и птице као да су се такмичиле у певању. Музичара и његовог пријатеља је забављало да погађају гласове птица. Одједном, усред трилера продорно одјекну немелодичан глас врानе.

— А ко ли је ово? — упита пријатељ.

— Критичар — одговори Стравински сасвим убедљиво.

Пресељавање куће

Зар вам ова кућа на слици не изгледа чудна? Међутим, то није никакав „чардак“ ни на небу ни на земљи“ већ о-

бична кућа за становање коју специјални транспортери пресељавају из Ренодо Бича у Калифорнији у место удаљено 15 километара, по жељи њеног новог власника.

Мало их коштало...

Фудбалери из Дифенбаха у Мозелу прославили су своју победу банкетом који их је нешто мало коштао. По изласку на терен голман је у мрежи затекао дивног сридаћа који се ту заплео и угушио. Требало је још само све уредити да се он добро припремљен нађе на столу за вечером.

ЛАЖНИ ПОТОМАК ЦАРА ДУШАНА

У XVIII веку по Европи је крстаро приличан број пустолова који су се са више или мање успеха представљали као претенденти на разна престола, као „владајући али несрећни кнезови“ који су због тренутних невоља морали да напусте своје државе. Тражили су помоћ од своје моћне царске и краљевске „собраће“ — па је по некад и добијали.

У Паризу се неки Зага Христ издавао „за сина египтошког краља“, а један по-турчени Румун за „турског кнеза и пуномоћника господара Јерусалима, Кипра и Трапезунта“. Лапонски сељак Никола Ери представљао се у Паризу као „кнез Лапоније“, а Шенан Мали се прогласио у Црној Гори као руски цар Петар II, муж Катарине II.

Познати су били и пустолови браћа Зановићи, будвански племићи. У њихово друштво може слободно да уђе још један наш човек који се представљао ништа мање него као потомак цара Душана, једини законити наследник престола Немањина, чијом је милошћу кнез Милош „постављен“ за „наместника“ у Србији.

Негде око 20. маја 1825. године стигао је преко Италије у Париз „Константин Немања који се назива кнезом,

родом из Крушевца, ради преговора о Грчкој, у пратњи свога тумача Џелза Галинга и Васе Митровића, послужитеља“. О доласку овог необичног кнеза и његове пратње већ је унапред била обавештена париска полиција, и то главном њен управник. За „Душановог законитог наследника“ убрзо је сазнао и министар унутрашњих послова који је о томе обавестио свог колегу министра иностраних послова.

Загонетни кнез Немања „стар 43 године, осредње висине, смеђ, бркат и брадат“ — појавио се у префектури полиције тек половином јуна, и затражио да се њему и његовој свити одобри боравак у Паризу. Изјавио је „да није послат у Париз ни у каквој мисији у корист Грка него је дошао да за себе лично измоли заштиту француског краља Шарла X“.

Затражио је да га одмах прими и министар иностраних послова, јер је он „Константин, последњи потомак старе династије Немањина“. Међутим, тај „даљи рођак француског краља“ — у својој молби навео је да су Немањини били рођаци француских краљева — становао је у Паризу врло бедно, код неког рђавог човека, познатог полицији по многобројним преступима. Свакако, то

није било друштво за „царског потомка“ и „великог кнеза“.

Министар није хтео да прими Константина, те је овај морао само једном нижем службенику да исприча ко је и шта је и због чега је дошао у Париз. То исто је написао и у општинској молби коју је касније у Сен Клау лично предао „свом рођаку“ француском краљу Шарлу X.

У том „меморандуму“ има свега: нетачне историје Србије, фантастичних података о „кнежевском брату“ и о њему самом, безмерно смелости и дрскости. Наводи да је он са својим братом Станојем, а „уз помоћ храброг Црног Борћа“ извојевао и заосновао независност нације, а кад је Србију задесила несрећа и сви је напустили, народу су остали верни само он и брат Станоје. Константин је онда решио да „извојује потпуну слободу и независност Србије“ па се упутио у свет да му моћни помогну јер „миропомазане главе у невољи једна другу помажу“. Причао је да се у Шафхаузену састао са руским царем који га је повео у Париз где га је примио Луј XVIII и дао му „краљевско обећање да ће се заузети за Србију и по потреби помоћи је“. На Бечком конгресу се „поново састао“ с руским царем који га

Карловачки богослов и поднаредник у аустријској војсци издавао се за кнеза Немању, последњи изданак династије Немањића

је „убедио да треба да остане с њим у Бечу, јер му је потребан, а у Србији нека по стави своје намеснике“. Тако је он, на насрећу, поставио „славољубивог Милоша Обреновића и братоубицу Вујицу Вучићевића“. Због несугласица се „развишао с руским царем Александром и чак су по кущали и да га отрују“.

Отада он лута по свету тражећи помоћ за Србију. У Молдавији и Влашкој прогонили су га, и, чак, тешко ранили па још болује. Из Цариграда је морао да побегне једном дубровачком лађом јер је султан хтео да га баца у тамницу, или чак смакне. А он зна — то је дело Милошево који га је оклеветало да потајно ради с грчким устаницима. У Риму су га лепо „примили“, папа Лав XII и кнежеви пруски и баварски, а пасош су му „визирали“ сви амбасадори који обитавају у том хришћанском граду.

Али кад невоље „потерају и онако несрећног човека, онда се ређају једна за другом: у Милану му је један аустријски гроф одузео пасош, па и печат који је „наследно“ од својих предака, цара Душана и цара Уроша. Таман кад је требало да се састане са царем аустријским „полиција му изда наредбу да до зоре крене из Милана“. Дали су му други пасош, али без његове титуле.

У Паризу је одмах „дао да му се направи нов печат а аустријског цара и енглеског амбасадора известио је како се према њему поступило и тиме повредило међународно право“.

На крају те предуге молбе „кнез Константин Немања је предложио краљу Шарлу X да му се позајми 100.000 франка... да би био у стању да часно одговори свом рођењу и владалачком рангу и да би у исто време онемогућио славољубивог Милоша да му шкоди и казни што је пред народом скривно убиства и насилним присвајањем власти“. Замлио је краља да му уступи довољну пратњу од „својих трупа са средством за превоз и платом до српске границе, гарантујући својим великим добрима да ће благајна његове државе платити поред 100.000 франка и све трошкове боравка а војници ће према чиновима добити награду сразмерну трајању њихова службовања“.

На крају писма је подсетио Шарла X „на сродство његових предака са старим

Немањинима“ (мислећи ваљда на Јелену Анжујску, жену краља Уроша), и готово припретио да ће, ако не успе овде отићи у Лондон „да учини покушај код енглеског краља...“

Француски двор и његови министри нису предузимали ништа, јер су о необичном кнезу „царске крви“ хтели да сазнају нешто одређеније преко свог амбасадора у Цариграду.

Немања се дотле мувао по Паризу; потрошио новац, помало и гладовао. „Свита“ му се растурила, а он је даље упорно тражио помоћ од „свог краљевског брата“ уверавајући га да ће, кад се врати у своју земљу — доказати да је он одиста Немања и кнез српски, и да у целом српском народу нема другог кнеза осим њега и његове породице“. Али из Цариграда је стигла вест да нико такву личност не познаје...

Тако је без помоћи и без опрштаја с краљевским рођаком, несрећни кнез, крајем новембра 1825. напустио Париз и отишао у Штутгарт. Одатле се јавно једном париском месару коме је нешто дуговао и похвалио да га је виртембершки краљ „ломпезно примио и да ће се ускоро вратити у Париз да исплати своје дугове“.

Али то се није десило. Кнез Константин Немања одлучио је у свет; у Влашку, затим у Турску одакле је пребачен у Србију. Наравно, не као „царски кнез“ да пред својим намесником славољубивим Милошем покаже своја права него као обични, што је, у ствари, и био, Константин Игњатијевић, звани Славуј, родом из Беркасова, некадашњи карловачки богослов, по том поднаредник у аустријској војсци; учитељ за време првог устанка и варошки капетан у Београду.

После пада Србије 1813. Славуј је пребегло у Аустрију, а потом се пребацио у Русију. „Био је он једна вечита луталица која је лаковернима по свету давала уз наплату титуле и дипломе племића, па се тако докотријала и до Париза“.

ГОСПОДИН
СОКОЛОВИ
ТАКО
ТАКО

МЕДВЕД ЈЕ ПРАТИО ДАНКАНА И ИНДИЈАНЦА ДО ЈЕДНЕ ПЕКИНЕ.

УШЛИ СУ У ЈЕДНУ ОД МНОГОБРОЈНИХ ОДАЈА У ПЕКИНИ.

А САД НЕКА МОЈ БРАТ ПОКАЖЕ СВОЈЕ ЗНАЊЕ И МОЈ ЗА ОДЛАЗИМ!

ДАНКАН ЈЕ ОСТАО САМ С БОЛЕСНОМ ЖЕНОМ И МЕДВЕДОМ...

КАКО ДА СЕ ЗАШТИТИМ АКО МЕ НАПАДНЕ?

У ТОМ ТРЕНУТКУ МЕДВЕДОВА ГЛАВА СКЛИЗНУЛА ЈЕ НА СТРАНУ.

ОКО СОКОЛОВО! ШТА ТО ЗНАЧИ?

ВИДЕО САМ КАД ЈЕ УНКАС УЛЕТЕО У ЗАСЕДУ, ПА САМ МУ КРЕТНО У ПОМОЋ. УЗ ПУТ САМ НАИШАО НА ЧАРОВЊАКА КОЈИ СЕ ОБЛАЦИО У ОВУ МЕДВЕДУ КОЖУ...

МАЛО САМ ГА КУЉИНО ПО ГЛАВИ И ОНЕСПОСОБИО ГА ЗА ИЗВЕСНО ВРЕМЕ!

ФАЛСИФИКАТОР ИЗ САМИЛОСТИ

ЖЕНА СА КРЧАГОМ (на делу се налази лакши потпис Короа)

На списку подражаваних и фалсификованих сликара Жан-Батист-Камиј Коро (1796—1875) држи прво место. Добро је позната досетка у вези с тим: „Коро је аутор 3.000 слика а само у Америци их је продато 6.000“.

Короов пријатељ и биограф Робо је још 1906. године саставио списак 494 лажна Короа. Према мишљењу савременог критичара Ренеа Хига само у Европи има око 30.000 слика са Короовим потписом које није направио славни сликар. Колекционар доктор Жисом прикупио је 1928. године 2.414 лажних Короа које је исте године распродао у Лондону.

За свог живота Коро ништа није чинио да спречи фалсификовање својих дела. Не

Славни француски сликар Коро био је толико добар да је из самилости према сиромашним сликарима стављао свој потпис на њихова платна ● Тако је почело фалсификовање ● Мада је Коро насликао свега 3.000 платна данас их у Европи има око 30.000 а у Америци око 6.000.

гова доброта је ишла дотле да је често потписивао и платна која нису била његова. Дрски или лоши сликари или препредени трговци су му често са снисходљивим изразом лица доносили платна преклињући га:

— Добри господине Коро, само неколико потеза вашом кичицом и ово би баснословно вредело!

„Добри Коро“ се обично прво нећкао али је попустио и потписивао свакојаке кичеве.

Неки Италијан закуцао је једног дана на његова врата носећи два „убога пејзажа“ која је желео да прода да би довео из Италије у Француску своју оболелу жену.

— Па, колико тражиш? — упитао је Коро.

— Хиљаду франака!

Коро је без оклевања извадио из чепа, у оно време замашну суму и дао је Италијану. Када је овај отишао Коро се згрозио колико су пејзажи били ружни. Узео је кичицу и преобразио их у два дивна уметничка дела.

Другом приликом неки уцењивач који је познавао Коро ову болевитост показао му је туђу слику са његовим потписом.

— Ово није моја слика! — тргао се Коро.

— Када је тако, пријавићу фалсификатора и нека га у-

хапсе! — тобож огорчено је узвикнуо власник слике.

— А кога то? — забринуо се Коро.

— Па оног који ми је продао слику.

— Зар бисте имали срце да га стрпате у затвор? Можда он има породицу...

— Шта ме се тиче, он је фалсификатор. Правда захтева...

— Ах! Та ваша правда! Потребно је тако мало па да то постане прави Коро, погледајте... — и он је дохватио палету и кичицу и за кратко време претворио платно у сасвим пристојно дело, достојно Короа.

Сваком ко би му се обратио Коро је и шаком и капом делио новац, платна и поуке, нарочито сликарима почетницима. Из једног његовог подсетника види се да је шездесеторици сликара позајмио своја платна.

Не помишљајући да може тиме да компромитује целу

„ПУТ ИЗ СЕВРА“ (слика је израђена на једном делу тога пута, иначе једном од оних места које је највише волео велики сликар. Слика се налази у Лувру)

своју сликарску будућност, Коро је изнајмљивао своје слике фирми „Агенција ликовних уметности“ да би њаци моли да копирају његова дела. Колије су убрзо почеле да се продају као оригинали а неке је чак и он сам потписивао.

Поред копија које је он признао као своја дела, било

је сликара, као његов пријатељ Дитијо, који су радили потпуно под његовим утицајем. Овај је чак копирао Короова дела а он их је затим само ретуширао. Нека од ових дела рађених заједно носе иницијале К. и Д.

Поред ових постоје читаве легије злонамерних фалсификатора. Да би помогао амате

рима да се снађу, музеј Лувр је недавно отворио велику ретроспективну изложбу Короових слика-портрета које он за живота није излагао сматрајући себе првенствено пејзажистом. Међутим, баш оне су од 1909. године кад су се први пут појавиле, постале највише подражаване и фалсификоване.

ЛУКАВИ ЗЕЦ

Гвинејска басна

Краљ саване, моћни Лав, објавио је да удаје своју ћерку. Све животиње пожелеле су да добију за жену Лавову ћер. А Лав реши да их стави на пробу да би међу њима нашао најдостојнијег младожењу. Сазвао је све звери и ставивши пред њих котла са кључалом водом рекао им:

— Даћу своју ћер ономе ко испије воду из овог котла!

Једна звер за другом покушала је да испије кључалу воду, али то ни једна није успела. Котлу је последњи пришао Зец: ски-

нуо је котла с ватре и промрљао:

— Волим да пијем врело!

Али, пре но што је приступио испиту, Зец је стао да с котлом обилази звери, говорећи:

— Видиш, пријатељу, ту је кипућа вода и ја желим да ти будеш сведок тога.

Док је зец обилазио звери, вода се у котлу охладила. Зец је високо по дигао котла изнад главе и испразнио га наискап уз гласно дивљење осталих животиња. Лав је поздравно победника и дао му за жену своју ћер.

Покушајте...

У фирентинском позоришту приказивана је дуго опера „Мојсије“. „Молитву“ из ове опере изводио је лично Паганини (1782 — 1840) а тежак пасаж на Г-жици је увек био одушевљено поздрављан.

Једне вечери кренуо је у позориште нешто касније него обично. Да не би закаснио, узео је кола. Пред позориштем Паганини упита фијакеристу колико треба да плати.

— Десет лира, — одговори он.

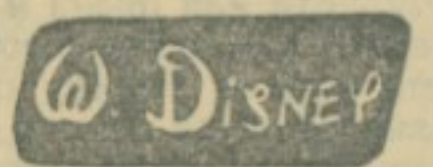
— Да није то много за тако кратку возњу? — зачуди се Паганини.

— Зашто много? Толико стаје улазница за позориште, а осим тога ви свирате само на једној жици — примети фијакериста.

— Е онда покушајте да ме други пут доведете само на једном точку, па ћу вам платити 40 лира, — одговори му уметник.

ДЕЦА КАПЕТАНА ГРАНТА

ПО ДОМАЊУ ЖИЛ ВЕРНА

СТУДЕНТСКЕ ШАЛЕ

Пре десет година objavljeno je u Londonu da he se svecano otvoriti spomen-izložba u čast Ibsena.

Tu nisu bili izloženi manuskripti ili pisma i fotografije već isključivo predmeti koje su Ibsenu svakodnevno služili. Njegov umivaonik bio je smješten u jednoj velikoj vitрини а чешаљ и сребрна чачкалица лежали су такође под стаклом. Није била заборављена ни велика тешка мотика којом је он окопавао свој врт. Председник удружења из Норвешке одржао је дуг свечан говор а публика је била ганута. Неколико дана касније сјатили су се ваступници неких милионерсколекционара, да купе неки од предмета ма по коју цену. Но изненада је праснула бомба! Приређивачи су објавили да то уопште нису скупочене ствари: све ове „успомене на Ибсена“ биле су, ништа друго, него драгуљике попуване е брда с дола по лондонским старинарицама за пет енглеских фунти.

Ова изложба била је само студентска шала — са циљем да исмеје злобове а не да извргне руглу успомену на великог драматичара чије им је име било потребно да привуче интересовање.

Традиција студентских шала није нигде у свету толико очувана као у Енглеској. Иако су обично у питању недужне шале, онима који су погођени није баш пријатно, поготову ако она треба јавно да укаже на неку брижљиво скривену славу страну.

Познато је да су студенти готови на свакаве шале и да враголије спадају у њихову традицију. Вероватно да су оне баш настале као последица круте стеге под којом су они некад у колеџима живели. Када је она мало попустила и коначно сасвим пре-

АТЕРИРАЊЕ БЕЗ ВИДЉИВОСТИ

Огроман тунел (на слици) дугачак 250 метара у ствари је експериментална хала у којој се проучавају услови осветљавања писта на аеродромима у време магле. Покретна кабина која представља пилотску, обешена је о плавфон и „лети“ у вештачкој магли којом је хала испуњена. Пилот са свога места у кабини треба да проценије ефикасност различитих извора светлости.

У средњем веку студенти су живели као кањњеници. Студентске шале настале су као реакција на круте стеге којима су ђаци били оковани

стала, реакција је била снажна. Бити студент у средњем веку представљало је све само не задовољство. Студенти су живели као кањњеници, затворени у „бурве“ у којима се морало тачно придржавати дневног реда. И само студирање се састојало од бубања материје која је преносила с генерације на генерацију и брижљиво чишћена од „опасних“ елемената.

Ако би неки студент пожелио да слуша предавање које није спадало у подручје његових студија морао је да за то тражи дозволу ректора и врло ретко је добијао.

Стега под којом су студенти живели у средњем веку стварала је многе грубе обичаје којима су они на свој начин налазили одушке. Онај ко се тек уписивао на факултет требало је да издржи церемонију пријема којом је свечано увођен у редове студената. Морао је да се појави необично прерушен: пола животиња — пола човек, са роговима, са великим дрвеним зубима дивљег вепра, са дугом вештачком брадом и чулавом периком. Зубе су му уз гласну дерњаву другови извлачили, рогове одрубљивали дрвеном секиром, браду чупали а косу „чешљали“. На крају кад је новајлији здерана кожа морао је да дозволи да га „стружу“ по целом телу! Ко би то претурно био је срећан.

Остаци старе „стеге у бурзама“ — да студенти морају становати само у студентским коначиштима која контролишу власти — задржали су се и до данас у Енглеској. У Оксфорду постоји списак жена које издају собе и једно које код њих је студентима дозвољено да станују. Онај ко не живи у тим одређеним собама или у спаваћим собама колеџа рачуна се и да не постоји. Ништа му не помаже што вредно студира и полаже испите — диплому неће добити.

Још и данас енглески студенти због најмањег преступа подлежу казнама универзитетског суда. Око неких

колеџа су подигнути још виши спљошашни видови да би онима који се ноћу касно враћају отежали петрање преко њих! Познато је да се у

градовима где има колеџа свира нека врста поветерја.

Можда баш ова стега подстиче енглеске студенте на свакојаке враголије којима изражавају протест. Већном добронамерне ова шале некипут могу да буду и врло непријатне.

Тако је, на пример, једног дана неколико студената смислило како да грађанима лондонског Ситија докажу колико су лаковерни и како не развијају ни о чему. Стотинама пословних људи, приватника и надлештава у току једног преподнева јавно се преко телефона неки глас који је рекао:

— Овде телефонска централа. Молимо не стављајте цело пола сата слушалицу у виљушку. Опрезно се удаљите од телефонског апарата! Ваш уређај ће се сада очистити даљинским усисивачем!

Није се нашао готово нико ко је овај позив прозreo. Већина људи је оставила слушалицу пола сата на столу и „прогутала удицу“.

На наређење директора једног енглеског колеџа којим се студентима забрањује да остављају своје бицикле у дворишту они су одговорили тиме што су своје бицикле паркирали на равном крову ове вишеспратне зграде. Неумесно наређење било је већ следећег дана повучено.

Добра студентска шала увек има циљ да поправи људске слабости али ако жртва нанесе стварну штету онда наравно није пријатна.

Има и доброћудних студентских шала које почињавају радост. „Жртва“ такве једне шале била је „тетка Емилија“, власница мајучне студентске гостинице у немачком граду Тибингену, која се о својим гостима старала као права мајка. Када је требало да се мала гостионица поруши студенти су приредили старој гостиничарки бакљаду, носили је у старомодној позајмљеној носилки и изабрали је за „мис Тибинген“. А за њен 80. рођендан су издали одштампану „заклетву на верност“ у облику књиге. У ову шалу су студенти унели своје срце и зато је она била добра.

КАКО ДА САЧУВАМО ДОБРО ПАМЋЕЊЕ

С годинама, многи људи постају забринути — што губе памћење. Знајте да је ваше памћење — каже доктор Џејмс Бирен, амерички психолог — један велики низ копчи и да ћете моћи да их повежете у свим годинама, под условом да њима умете да се послужите. Доктор Бирен се нарочито бави проблемом „шупљина у памћењу“, и извршио је безброј опита да би дознао да ли људи с годинама губе и памћење.

— Мали број људи — закључио је он — око 5%, жртва је органског поремећаја мозга који озбиљно утиче на памћење. Ова промена почиње око шездесете године, али се углавном јавља код људи који се приближавају 70 или 80. години. Артериосклероза и неке друге болести, а нарочито алкохол убравају овај процес.

Човек те једино сећа оног што је некад сазнао, а сазнали смо — једино ако смо то забележили у наше памћење. Другим речима, треба прво

узрезати у мозак неки утисак и он ће остати угравиран заувек.

Нарочито је важно, уколико залазимо у године, да организујемо и наш „магазин“ памћења на основу логичног повезивања мисли.

— Ако вам се догоди — каже доктор Бирен — као једном директору који је имао способност да до најмањих детаља упамти све што се на некој седници говорило, а који није био у могућности да се сети где је оставио свој шешир — то не значи да је ваше памћење у опадању. Преморени свакидашњим радом ви ћете да заборавите неки безначајан детаљ.

— Кад не можете да се сетите неке ствари коју сте иначе знали, то стварно значи да је тешко можете наћи у „магазину“ вашег ума. У том случају не напрежите се много. Пустите да мало ради и ваша уобразиља.

Као и многи савремени психолози, и доктор Бирен одбацује мисао да се неке осо-

бе рађају с добрим памћењем а друге са slabим.

— Постоје неоспорно — каже он — неколико индивидуалних разлика у погледу урођених способности, али те не долази памћење. Неки су људи стекли навику да визуелно памте, а неки слухом.

Визуелно памћење достиже код неких људи невероватне размере и може се поредити са правим фотографисањем.

— Али ова способност не доказује да је то лице обдарено dobrim памћењем — примећује доктор Бирен.

Замор и нервна напетост сметају памћењу, ма колико да је оно иначе „брстро“. Тиме се може и објаснити опадање памћења. Такве особе треба да се више одмарају.

— Проведите вече у позоришту — каже доктор Бирен — читајте неки узбудљив роман или се само добро испувајте, па онда кажите шта вам више прија, да бисте и други пут могли тог своје „лека“ да се придржавате.

ИЗА КРАЈА СВЕТА

Све до недавно научници су сматрали да се људи у древна времена нису отискивали далеко на океан. За најосмелије морепловце на Средоземљу сматрани су у старом веку Феничани. Али су се и они, по тврђењу историчара, држали обала европског и афричког континента мада су пролазили кроз данашњи Гибралтар и пловили водама Атлантског океана. Јер, по веровању старих народа иза тог океана био је крај Земље. Међутим, истраживачи проналазе све више чињеница које сведоче о томе да ни за људе старог века свет није био тако тесан као што су то историчари веровали. Ево једне од тих чињеница.

Још 1838. године у америчкој савезној држави Западној Вирџинији био је нађен камен с тајанственим текстом исписаним феничанским писмом: „БОГОМАТЕРА КИТУНА (КИПРА) — СВЕШТЕНИ-

ЦА ТАНИТ — ИСТОЧНИК ПРЕДВИЂАЊА И ЗНАЊА — ТАНИТ“. У близини камена, у земљи, била је нађена женска лобања. Претпостављало се да је лобања припадала свештеници картагинске богиње Танит која се помиње у натпису. Танит је била главна богиња Картагине и насеља под њеном влашћу. У осталим феничанским градовима ова богиња носила је име Ашторет.

Феничанска писмена у Америци! Човек би помислио да ће тако једно откриће узбудити научнике. Али, пошто је у то време било немогуће колико-толико убедљиво објаснити овај налаз, на њега се ускоро заборавило.

Готово после сто година — 1932 — у истој овој држави пронађен је још један феничански натпис на камену који у преводу гласи: „ТКАЧ УСТА — КРАЈ ПОКРАЈИНЕ ТА-

НИТ — УМРЛИ ТРГОВАЦ — ТАНИТ“.

Последњи налаз је извршен 1956. године. Научници су на њему открили иста писмена као и на два прва камена.

Древни Феничани употребљавали су у свом писму само сугласнике, тако да је њихове текстове тешко прочитати, чак и кад се добро зна језик. Могуће је да је последњи натпис преведен нетачно. Он звучи као неко врачање: „ОБЛАЦИ, ГРОМ, ДУГ, РЕКА СМРТИ — ТАНИТ“.

Облик писмених знакова и начин писања слова истоветан је на сва три натписа.

Можда је то добро и лукаво изведен фалсификат? Али, у том случају фалсификати

би обухватили 125 година — колико је протекао од првог до последњег налаза — и фалсификатори би морали да то своје „животно дело“ остављају у наследство својим потомцима. Поред тога, нека слова која се срећу на првом и другом камену била су откривена тек приликом раскопавања на територији феничанске робовласничке државе Угарит после 1932. године и за њих наука није ни знала у време када је био нађен први камен. Начин писања на тајанственим натписима оштро се разликује од обичног, а научници су тек после 1838. године открили да је постојало неколико варијација феничанског писма.

Према томе, по свему изгледа се су ови натписи дело старих Феничана. Време њиховог постанка, узето приближно, пада негде од 7. до 4. века пре наше ере. Није искључено да су пре свих осталих до Америке стигли картагински морепловци. У то време Картагина, која је пре тога била феничанска колонија, достигла је врхунац свог процвата и постала самостална. Али, како су они стигли до Америке? Можда су их до америчког континента донеле океанске струје, а за пловидбу натраг капетан није имао храбрости, тако да се посада брода упутала према унутрашњости непознатог континента. А можда су непознати проналазачи америчког континента желели да се увере да ли се иза бескрајног океана на западу заво изведен фалсификат? Али, иста налази крај света и како тај крај изгледа.

У ЦАРСТВУ КОРАЛА

ШЛАЖА НА КРАЈЊЕМ РУБУ ВЕЛИКЕ БАРИЈЕРЕ

Својим бродним дугачким свега 21 метар кривудао је јуна 1770. године бри тански морепловац капетан Кук поред оног дела аустралијске обале који је први угледао Шпанац Луис Ваес То рес још 1605. али није имао смелости да му приђе.

Море се у том делу одликује јединственом лепотом боја, али и многе притајене опасности вребају морепловце са свих страна: многа острва, надводне и подводне стене и оштри корални спрудови испод саме површине морне воде чекају бродска корита.

Кук је брижним оком посматрао шумне вирове беле морске пене који су на сваком кораку наговештавали влокобног подводног непријатеља али је његова мајсторска рука увек налазила прави пут. Приметио је ипак да цинковска подводна баријера све више затвара пролаз његовом крчком једрањаку, који се ваљад насуква. Спасвање посаде и материјала представљали су први подвиг у аустралијској историји.

Овај догађај истовремено је обележио откривање једног од највећих географско-природних чуда земље: велике аустралијске Коралне баријере. То је ланац коралних острваца и спрудова који се протеже две хиљаде километара — од данашњег града Рокхемптона до Коралног мора чији таласи запљускују обале Нове Гвинеје и острва Марџ у мореузу Торес. Као какав огромни хрбат корални низ се понегде проширује и читаво 72 километра али су само поједини његови делови испитани и унети у географске карте.

Између Коралне баријере и аустралијске обале још и данас могу да плове само бродови који плитко газе и које води искусна рука домородаца или специјално обучених морепловаца. Најпознатији су пролази „Вечни отвор“ код Кејрса и „Флајндеров пролаз“, назван према проналазачу који је кроз њега прошао у XIX веку. Други морепловци су уз бродоме и насуквања испитивали ова подручја и оно је

данас ипак на кључним местима измерено и картографисано.

Велика баријера је за природњаке занимљивија него за морепловце. Она затвара неку врсту природног оцепонаријума, зоолошког резервата од 12.000 квадратних километара у који је природа склонила своје дивоте и своја чудовишта: највећније корале и највеће крокодиле, рибе које личе на биљке и биљке сличне камену, острге велике као лубенице и шкољке са смртоносним убодом.

Баријера је настала само захваљујући јединственом скупу природних услова који су се стекли само у том крају света. На великом простору вода у току целе године задржава погодну температуру од 20 до 26 степени морског дна се врло благо спушта тако да на сто километара од обале дубина износи свега 200 метара. Светлост продире кроз јединствено прозачну воду до 60 метара дубине што представља трећи неопходан услов за образовање корала. На дељима микроскопских организама стотинама година је растао циновски корални анд чија висина односно дебелина нигде није мања од 250 метара а у Пацифику код Ениветока достиже чак и 1267 метара док ширина у хоризонталном простору премашује десетине километара!

„Архитекти“ крећачке масе Коралне баријере су жива бића: полипи, примитивни рођаци медуза, који су дуго сматрани биљкама. Они имају двоструки механизам дисања — један део кисеоника добијају непосредно из морске воде а други од алги које живе на коралним колонијама и које као и све друге биљке приликом дисања ослобађају кисеоник потребан животињама. Корали луче крећачку масу неопходну за грађење спрудова. Да би они добили чврстину стене неопходан је „цемент“ који градитељима припремају коралне алге или нулипоре. Оне живе као паразити на полипима и затварају се у оклопе од калцијум-карбоната који добијају из морске воде. Тај цемент је чврћи и од самих коралних формација.

Корали Велике баријере су јединствени по својим облицима и бојама. Најпознатији су корали „зелени рогови“ који се рачвају као пурпурни, плави, црвени, ружичасти, зеленомрки или зеленоружичасти рогови. Тврђи су „мождани корали“, у блоковима од по три метра чија је површина ишарана као можданим вијугама. Други корали личе на циновске тањире, неки на карфиол, купус, гљиве, рачвасте цеви или највећнију чипу. Коралне алге модриле или љубичасте тврђе су од камена и пружају се као лијане између најразнобиднијих спрудова.

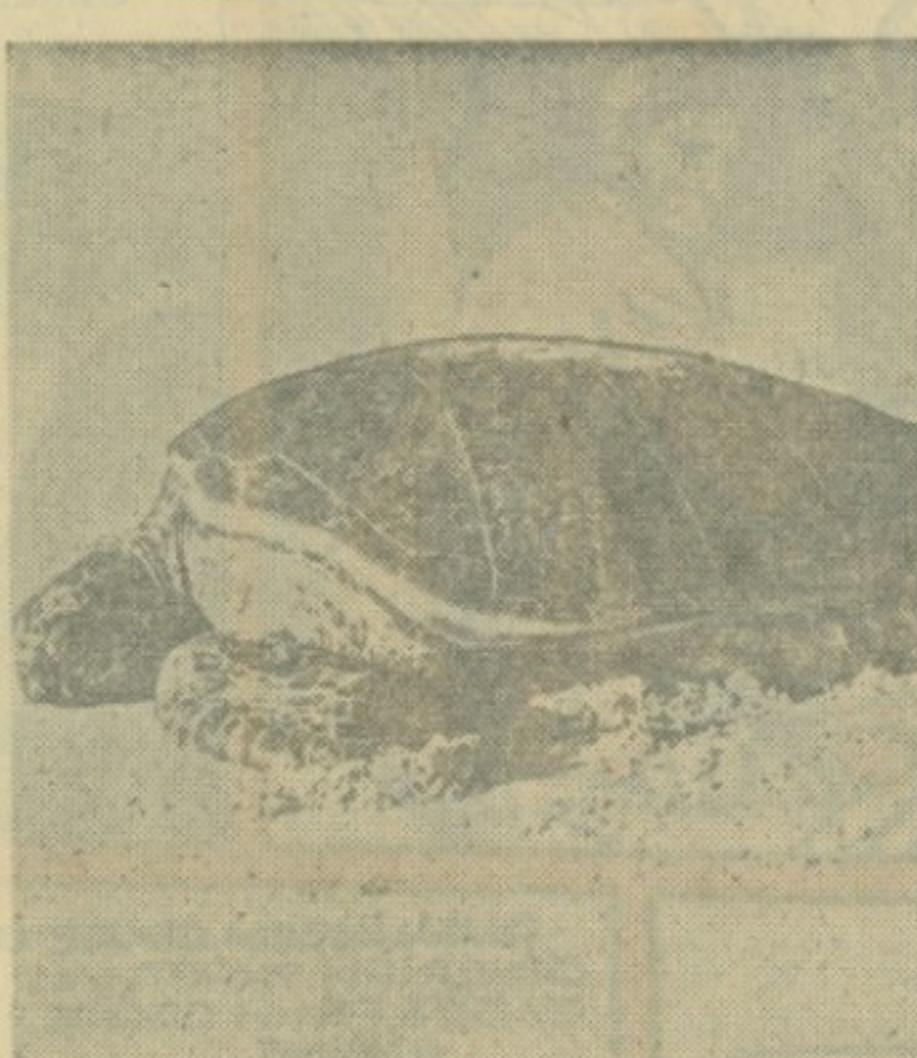
Природа је у пространствима Велике баријере адружила разноврсни мртви свет са блештавим и неизмерно суровим животињским светом. Морске животиње које су у другим географским ширинама мале и безначајне достижу у тој области чудесне размере. Наше сићушне шкољке „тридакна дераса“ ту достижу метар и четврт и тешке су 300 килограма. Али оне су и краоличне — тешко оном рониоцу који случајно ногом дотакне отворене чељусти ње них заклопаца. Они се одмах склопе и из њиховог загрљаја се не може ипчупати.

Други цин ових мора је „крокодилуце поросус“, највећи рептил на свету. Може да буде дугачак и до десет метара и, обично притајен, крстари у пливању. Напада човека или крупне морске животиње чак и у великим дубинама.

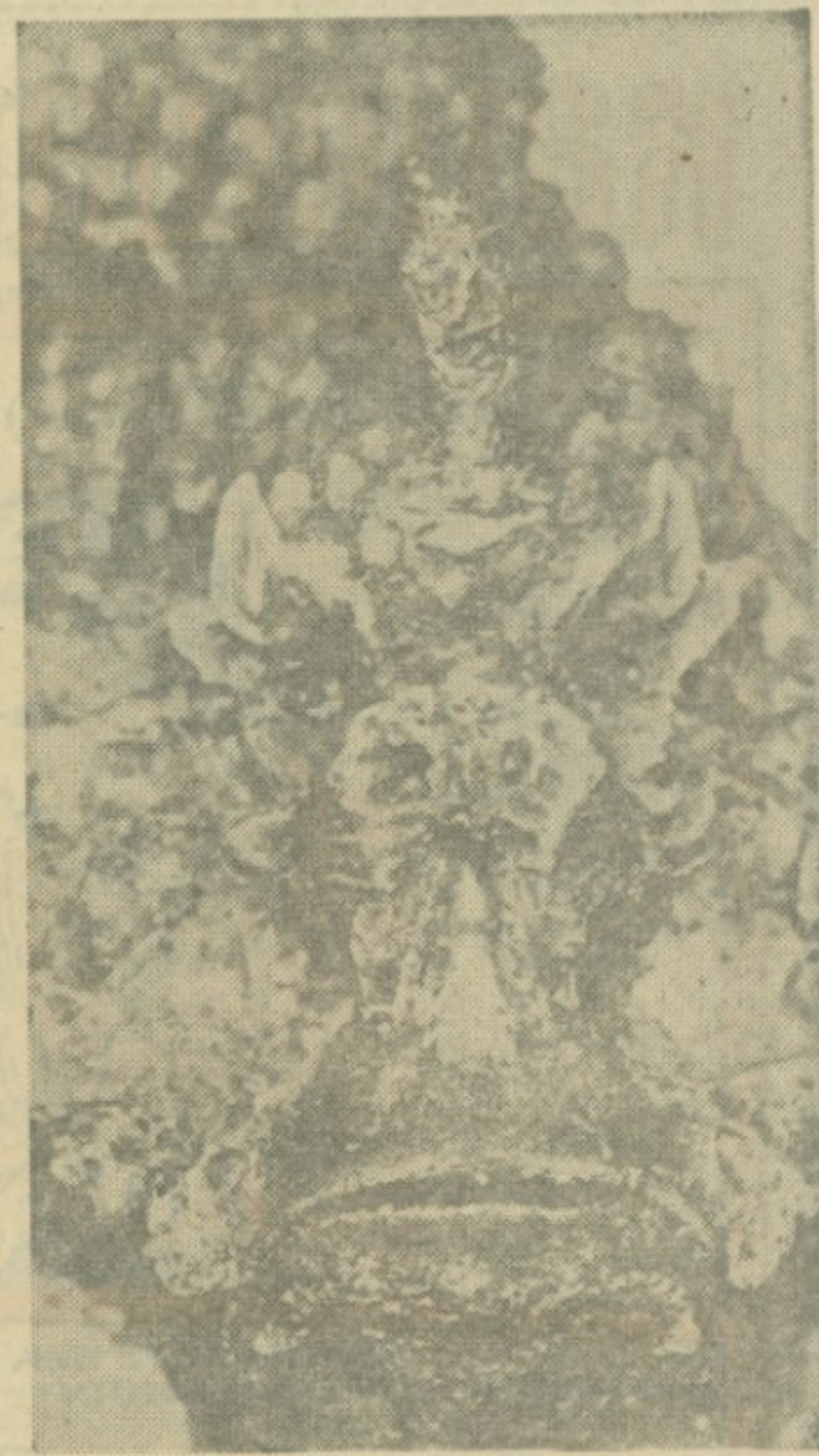
Опаснија је риба-камен, без крљушти, покривена нарастанима које се одликује миметизмом, способношћу да мења боју према боји коралног спруда. Просечно је дугачка 80 сантиметара, има крива уста и очи усечене у дупље. Лош је пливач и не може да се бекством спасе од непријатеља али је наоружана са 13 леђних бољки које се накомтреше у опасности. При основи сваке бољке налази се цеп пун отрова који излази кроз њу. После убода човек пада у агонију уз најстрашније болове и ако се одмах не лечи наступа брза смрт.

Чак и наоко безазлене шкољкице животињских боја опасне су. Пет врста званих шишарке због њихове сличности са боровим, наоружане су смртоносним отровом. Мекушци који живе у шкољкама имају на врху језика опаски отровни зуб, којим као харпуном нападају мање рибе и целе их прогутају. Рибари који желе да уберу ове шкољке-убице са морског дна морају да ставе на шаке дебеле рукавице.

Све до 1770. године источни део Аустралије био је на географским картама означен белим, као што се данас још обележавају други неиспитани предели

ЗЕЛЕНА КОРЊАЧА

РИБА КАМЕН

Једна од најнеобичнијих животиња Коралне баријере је риба-пешак која радије живи на суво него у мору. Иако то звучи парадоксално она у гине ако мора дуже да проведе под водом. Обично се својим бочним перајима која јој служе као нека врста поштапала за ходање окачи о корење дрвета мангрове. Храни се инсектима и малим раковима а када бежи скаче с корена на корен. Широке бронхијалне дупље истовремено јој служе као магацини воде и ваздуха и представљају неку врсту примитивних плућа, али она може да дише и — на реп!

Риба-ловац на врху лобање има антену налик на печачки мамац са комадићем меса. Као и риба-камен, она остаје причвршћена на морском дну. Преварена врхом антене који личи на укусан залогат жртва се устреми а покуша да га прогута али се она сама одједном нађе у стомаку рибеловца. На великим дубинама она је опремљена чак и рефлектором који још боље привлачи жртву. Женка ове необичне рибе је дугачка је метар и 20 сантиметара док је мужјак, дегенерисан, дугачак само 12 сантиметара и устима причвршћен за организам женке која га храни.

Водама Велике баријере крстари и најлепша риба на свету црвене и беле боје, позната под именом риба-леп-

тир. Али ту највише задивљује бујно морско цвеће налик на расцветале хризантеме. То је у ствари подгукла морска анемона која припада породици коралних полипа. Њени листови су у ствари пилци са сићушним жокама чији убод парализује жртву. Анемоне могу имати и метар у пречнику. Од њиховог убода је једино имуна риба-клови од 7—8 сантиметара која се крије у њиховом отвореном загрљају и краде им плен.

Ракови-пливачи, тхаламита, устремљују своје огромне штипаљке на човека, а барачкуде, ајкуле-тигрови и манте, тешке и по више од хиљаду килограма и дугачке преко пет метара, вребају на сваком кораку. Њима се по величини придружује морска крава тешка до 700 килограма и дугачка 2,7 метра али која није крволочна.

Највећа од свих корњача је логерхед која достиже тежину од 750 килограма, има огромну, широку главу и доста је опасна. Месождер је, једе рибе и мекушке а домороци сматрају њено месо за праву посласницу. Мања од ње је кљунаста корњача тешка око 150 килограма.

На хиљадама пустих острва и десетинама хиљада још непосећених коралних пећина Велике баријере свакако се крије и доста непознатих примерака најразнобидније флоре и фауне на свету.

ЗА АСТРОНАУТЕ:

НАЈВЕЋА ЉУЉАШКА НА СВЕТУ

После једног заклањања на највећој љуљашци на свету, командна капсула америчког космичког брода „Аполо“, одређеног за први лет на Месец, пала је уз плесак у циновски базен „Месечеве радионице“ у Лос Анђелосу.

Бели космички брод као звон у коме три америчка астронаута треба да се врате с Месеца, виси на жутој љуљашци коју држе четири црвене челичне катарке високе преко 50 метара. Глас у гласноговорнику броји уназад до нуле, а затим поново од нуле до седам. Тада један електро магнет ослобађа капсулу дугачку 27,7 метара и тешку 3,8 тоне.

Истом брзином и под истим углом под којим после повратка с Месеца космички брод „Аполо“, виси о три падобрана, треба да се „меко“ спусти на Земљу, метална капсула је уз плесак пала у вештачко море. Када је космички брод испловљен затим на површину, поигравао је на таласима као каква бова.

Циновска љуљашка са својим електронским и оптичким инструментима део је почетне фазе програма „Аполо“ чији је крајњи циљ лет на Месец космичког брода с посадом и повратак те посаде на Земљу. Општи помоћу љуљашке треба да послуже проверавању динамичке стабилности капсуле „Аполо“. Помоћу ње треба испитати како ће специјална лежећа седишта за астронауте издржати спуштање на Земљу. Касније ће у базену, чије су димензије 36,5 са 21,3 метар, и који садржи 1,2 милион литара воде, с велике љуљашке бити извршене пробе избацивања „антропоморфолошких“ лу така.

Први модел космичког брода „Аполо“ намењен за лет на Месец већ се налази у центру за васнонске летове којим руководи Бернер фон Браун. Ту се у једној „тресачници“ врше проверавања и испитивања вибрација и њиховог дејства на људски организам.

ЗБОГ ГРЕШКЕ

Једна радница у фабрици чарапа грешком је на машини испустила неколико петљи и после их неспретно поправила. Због ове непажње била је отпуштена. Кад је њен послодавац боље погледао „покварену“ чарапу, приметио је да су испуштене и поправљене петље створиле једну врсту шаре — и мрежаста чарапа је рођена.

Направити „праву“ грешку и знати је искористити то је тајна која је многе довела до успеха.

КАЦЕШАНОВА КЋИ

ПО НОВЕЛИ
А.С. ПУШКИНА

СТРАХ И НАВИКА

Живео у својој старој кућици Вук. Никад је није чисто ни поправљао и она се толико накривила на једну страну да је изгледало као да ће се срушити. Туда је једном пролазио Слон, и мада је није чак ни дотакао она се срушила.

— Извини — рече Слон — уопште нисам крив.

Како је био добар мајстор он узе чекић и са неколико ексера поправи кућицу и она се усправи и постаде боља но пре.

„Охо, значи, он се мене боји — помисли Вук. — Прво ми се извинио, а затим ми поправио кућу. Натерају ја њега да ми направи и нову!“

— Стој! — повика он Сло-ну. — Ти мислиш да ћеш тако лако проћи. Закуцао си неколико ексера и — готово! Она ће се опет срушити, зато ми мораш направити нову.

Слон не рече ништа него приђе Вуку, ухвати га сурлом

и тресну у оближњу баруштину.

— Ево ти нови дом! — проумла и оде.

„Ништа не разумем! — зачуди се Вук. — Прво ми се извинио, онда поправио кућу а сад тако поступа...“

— Баш си глуп! — закрешта Врана која је све ово посматрала са гране. — Изгледа да ти не разликујеш шта је страх а шта навика.

ПНЕУМАТИЧНИ ЛУКОБРАНИ

Моло и лукобрани су исто тако стари као и пловидба и не може се замислити ни једно пристаниште бар без насипа од камења којим се заустављају таласи. Али постоје и већим лукама прави архитектонски масиви-лукобрани који штите од помахниталих таласа луке и бродове. Само, изгледа да ће они ускоро ишчезнути. Совјетски инжењери сада раде на пројекту поморске луке без лукобрана: таласи би се, и они огромних размера, пред са-

мом луком доводили до кљу-чања и распрскавали у безброј капица које би одмах „падале у воду“.

Борба против буре тада се не би водила армираним бетоном већ ваздухом: на дно залива биће постављене избушене цеви у које би пристизао компримовани ваздух са обале. Потиснут под врло високим притиском ваздуха би избијао из рупа на цевима, ломио таласе у самој њиховој основи и потпуно неутралисао њихову јачину и ударце.

ТЕ НОКИ ПЕТАР ЈЕ ЛОШЕ СПАВАО И ПОРЕД СТАРАЊА СВОГ ВЕРНОГ СЛУГЕ, ЈЕДНУ ДУГАЧКУ ПОЕМУ ПОСВЕТИО ЈЕ ДЕВОЈЦИ ЗБОГ КОЈЕ ЈЕ ИШАО НА ДВОБОЈ

ЧАЈА, САВЕ ВУКУ! ГРЕШИШ, ГОСПОДАРУ МОЈ! ТРЕБАЛО ЈЕ ДА СИ БЕШ ДАВНО У ПОСТЕЛИ!

У РАНУ ЗОРУ ИЗИШАО ЈЕ ПРАВИМ ЗАБРИНУТИМ ПОГЛЕДОМ СТАРОГ САВЕЛИКА

ШВАБРИН ЈЕ БЕШ БИО НА УГОВОРЕНОМ МЕСТУ

МОЖЕ НАС НЕКО ИЗНЕ-НАДИТИ! ПОЖУРИМО!

ОБАВИШТИ СВОЈЕ ОГРТАЧЕ, МЛАДИ ОФИЦИРИ УКРЕТИЛИ СУ БЕЗ РЕЧИ СВОЈЕ СЛАСЕ

РЕЧИ МАРИЈЕ ГИВАНОВНЕ ОТВОРИЛЕ СУ ПЕТРУ ОЧИ И ОН ЈЕ ОХВАТИО ЗБОГ ЧЕГА ЈЕ ШВАБРИН ПРОГОНИО ДЕВОЈКУ КЛЕВЕТАМА ОСЕРАО ЈЕ ЖЕЉУ ДА КАЗНИ ДРОКОГ КЛЕВЕТНИКА

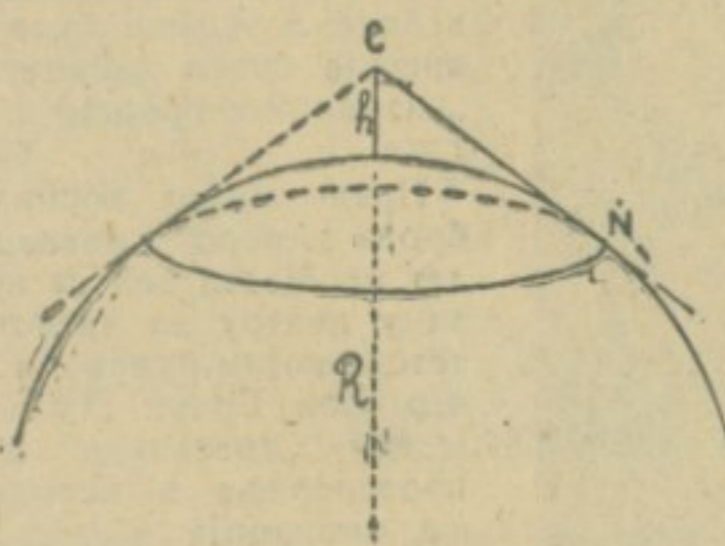
ШВАБРИН ЈЕ БИО ВЕШТИЦИ, А ПЕТАР СНАЖНИЈИ И СМЕЛИЈИ. АЛИ, ДВАЈ, СТАРИ САВЕЛИК КОЈИ ЈЕ ИЗДАЛЕКА ПРАТИО СВОГ ГОСПОДАРА, ГЛАСНО ЈЕ ЗАКУКАО...

У СВЕТУ БРОЈЕВА И ФИГУРА

О ХОРИЗОНТУ

Докле допире по дану поглед човека који стоји у равници? Или: колики је полупречник круга у чијем је центру посматрач, круга одређеног човековим оком? Ако човек стоји на узвишењу познате висине, колики је сада полупречник хоризонта, тј. полупречник видног круга? Погледајмо мало оваква питања и одговори ће неког мало да изненаде.

Удаљење посматрачевог ока од површине тла нека је h . Слика којом би се представила ситуација изгледа овако:

Дакле, посматрачево око је у тачки С, његов поглед допире до тачке N, полупречник земље је R са мерним бројем $R = 6400$ км (Према томе, учињено је као обично што се ради када неки проблем треба геометријски проматрати: нацртана је „идеална“ слика, карактеристичним тачкама наденута су имена, податак о величини полупречника земље стоји прибележен за случај потребе). Из геометрије се зна да је квадрат CN^2 одсечка тангенте једнак производу „спољашњег“ одсечка h сечнице и целе сечнице $h + 2R$, $CN^2 = h(h + 2R)$. Ако је h висина посматрачевог ока над земљом, онда је $h = 160$ см или $0,0016$ км, тако да се у збиру $2R + h$ сабирак h без велике погрешке може занемарити ради упрошћења формуле. То се може учинити макар посматрач био у авиону, рецимо на 6 км висине: h је у овом случају $\frac{1}{1000} R$, што је опет за-

немарљиво мало као сабирак. Зато ћемо се уместо формулом $CN^2 = h(h + 2R)$ служити простијом формулом $CN^2 = h \cdot 2R$, стављајући $h + 2R = 2R$. Одавде $CN = \sqrt{2hR}$, или „полупречник хоризонта“ = $\sqrt{\text{пречник земље} \times \text{висина посматрачевог ока}} = \sqrt{2 \cdot 6400 \cdot h}$.

Како је $\sqrt{6400} = 80$ и ако ирационални број $\sqrt{2}$ заменимо приближним рационалним бројем $1,41$, можемо написати

$$\text{полупречник хоризонта} = 80 \sqrt{2h} = 113 \sqrt{h}$$

Ова је формула довољно проста. Напомињемо да се висина h мора узети у километрима (тј. у „деловима“ километра).

Овај је рачун био чисто пратично-математичарски, а у ствари резултату добијеном по формули треба додати још $\frac{1}{15}$ отприлике његову (око 6%) због тога што преламање светлосних зракова (рефракција) приближно толико прошири хоризонт. (Остале могуће факторе ми ћемо занемарити).

Задатак. До које даљине допире човеков поглед у равници? Овде је $h = 160$ см = $0,0016$ км. Према изведеној формули, полупречник хоризонта = $113 \sqrt{0,0016} = 4,52$ км. Додаћемо још 6% утицаја рефракције, рецимо тако што ћемо $4,52$ помножити бројем $1,06$. Изађе приближно

$4,8$ км. То је доста мање него што човек обично мисли.

Задатак. Колики је полупречник хоризонта за пилота у авиону на 22 км висине?

Полупречник хоризонта = $113 \sqrt{h} = 113 \sqrt{22} = 530$ км, тј. са утицајем рефракције 560 км.

Задатак. Колико мора да се попне авион да би пилот имао полупречник хоризонта 50 км?

Имамо $50 = 113 \sqrt{h}$, тј. $h = \frac{50^2}{113^2} = 0,2$ км,

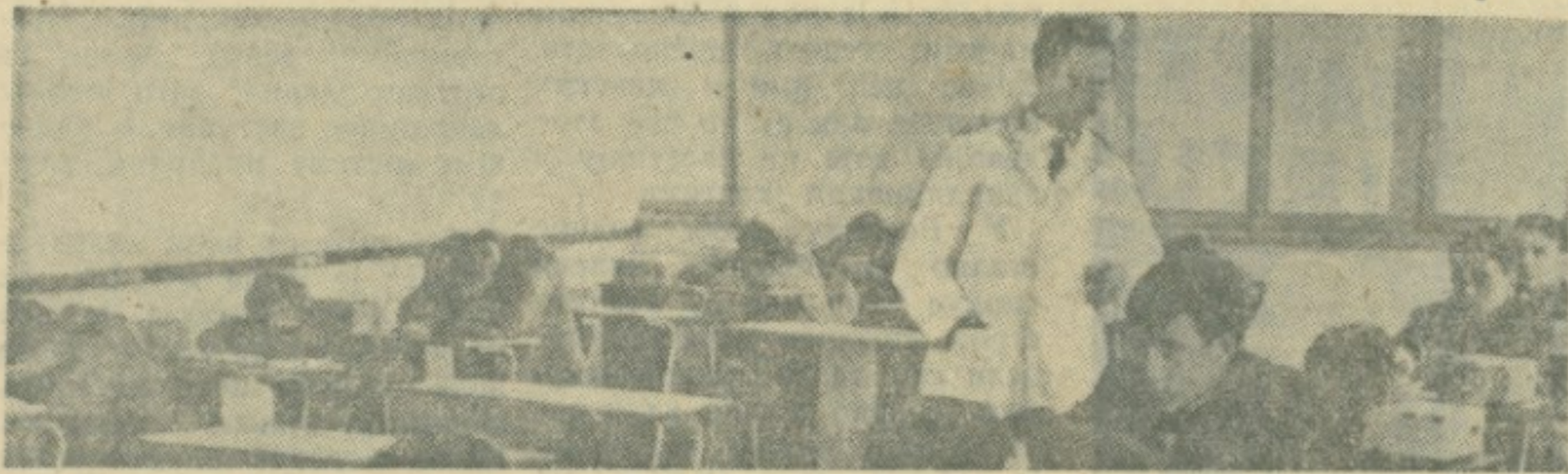
дакле доста је да се авион попе на 200 метара. Ово је мање но што би већина људи рекла „напамет“.

Задатак. На висини од $1,5$ км синула је муња. На којој даљини се могла видети?

На даљини $113 \sqrt{1,5} = 138$ км, тј. са 6% -ом поправком, на 146 км. Из места удаљених око 146 км муња се види на самом хоризонту. Наравно да се на таквој удаљености звук не преноси; то су познате „неме“ муње — без грмљавине, које се често виде као варнице на хоризонту.

УЧЕЊЕ У СНУ

Марио Белини, најпознатији хипнотизер у Италији, поучава 15 ученика из Бергама. ● Он их успава и у сну им сугерише градиво. ● Деца уче у сну. Материја коју ученици савлађују у сну проверава се касније усмено и писмено, јер треба видети да ли је она постала саставни део њиховог знања, на које се могу надовезивати нови појмови и чињенице.

Пробуди се! Осећаш се изврсно, дивно си спавао и сад се пробуди! — одјекује убедљиви глас хипнотизера у учионици и петнаест глава, оклевајући али не и нерадо, дижу се са прекрштених руку што почивају на пулту клупе. Дечаки трепћу, исправљају се и будни су.

— То што је један странац ушао у разред док су они спавали, не чуди их више. Смеше ми се. Нисам ја први који им је ових дана дошао у посету јер се вест о разреду који учи у сну рашчула брже и даље но што је иначе случај с новостима из области школске наставе — пише новинар Ернест Глазерсфелд.

Наставник је потом прозвучао ученике једног за другим и сваки је морао да изречити две од пет француских песмица које су у сну учили. Ту и тамо поправно би изговори неке речи или исправно члан и само један једини пут морао је да помогне једном ученику који се збунио. Већ после неколико минута постао је јасно да свих петнаест ученика знају све песмице. И не само то: они са зачуђујућом тачношћу имитирају нагласак и изговор свог наставника француског језика и знају значење сваке поједине речи у песмицама.

Раније — објашњава наставник — било ми је потребно три седмице да би један разред научио пет оваквих песмица (укупно око 50 стихова) па и тада су их без грешке знали само најбољи ученици, док их три или четири дечака не би уопште савладали. Данас сви они уче истом брзином. Ових пет песмица јуче сам им једном прочитао и објаснио, а затим их, с преводом, кроз микрофон „издиктирао“ на петнаест магнетофонских трака. Данас, што значи после једне „сеансе“, свих петнаест ученика знају их наизуст. Разуме се, треба још видети колико ће то њихово знање трајати — додаје наставник погледавши испод ока човека у белом радном мантилу.

Сувољав, живахан човек у белом мантилу је Марио Белини, хипнотизер родом из

Тријента о коме се, откако се пре десет година преселио у Милано, више пута чуло у јавности, нарочито у вези с његовим успесима у области хипноанестезије. Његова каријера почела је онда када је некој жени, која није могла да поднесе никакво средство за наркозу и ублажавање болова, помоћу хипнозе омогућио безболно вађење зуба. Експеримент је поновљен и са другим пацијентима и успех је био такав да је Белини био узет за хипно-анестетичара приликом једне операције слепог црева на једној миланској клиници.

Белинијева приватна пракса обухвата лечење оних који муцају, жртава несанице и, уопште узев, свих оних који су на неки начин психички спутани. Лечење се обавља помоћу потпуног опуштања у хипнотичком сну. Већ при првим експериментима Белини је запазио да његови пацијенти с већом јасноћом и сигурношћу усвајају и памте ствари које им је он причао и објаснио док су били под хипнозом — но у будном стању. Кад му се један пријатељ студент, који се налазио непосредно пред испитом а имао је да савлада још много од градива, обратио за помоћ, Белини је извео свој први педагошки опит. Он је студента довео у стање лаког хипнотичког сна и сам му је читао одређено градиво уз напомену да све треба добро да запамти. Као што се очекивало, студент је „апсорбовао“ градиво боље и брже но при свесном учењу и без тешкоћа је положио испит. Лакше и брже учење у хипнотичком сну Белини објашњава тиме што хипноза искључује све спољашње утицаје, несигурност, спутаност и све оно што приликом свесног учења може да одстрани човекову пажњу. Због тога материјал који се учи у сну директно и у потпуности продире у памћење.

Хипнотичка метода учења, коју Белини назива „хипнопедија“, и поред садашњих очигледних резултата, мораће темељно да буде испитана и пручена пре но што се та

чно утврде њене предности и недостаци.

Студент кога је својевремено Белини под хипнозом припремио за испит и данас има магнетофонску траку од претходних година и увек се „обрати“ њој за помоћ кад треба да поднесе никакво средство за наркозу и ублажавање болова, помоћу хипнозе омогућио безболно вађење зуба.

Експеримент је поновљен и са другим пацијентима и успех је био такав да је Белини био узет за хипно-анестетичара приликом једне операције слепог црева на једној миланској клиници.

Белинијева приватна пракса обухвата лечење оних који муцају, жртава несанице и, уопште узев, свих оних који су на неки начин психички спутани.

ПИШЕ: М. МАДИЋ

ЦРНИ МАРКО

ЦРТА: Б. ВЕСЕЛИНОВИЋ

НА МАРКОВ ГЛАС БРИЦА СЕ ТРЖЕ.

ПОШТО ЈЕ ДОБИО КЛУЧ, МАРКО ЈЕ ДУГО ШЕТАО УЛИЦАМА ТРАЖЕЊИ КРУГА. ПАО ЈЕ БЕД СУМРАК А КРУГ СЕ НИЈЕ ПОЈАВЉИВАО.

ЧЕКАЋУ ГА ПРЕД ЗГРАДОМ СПЕЦИЈАЛНЕ ПОЛИЦИЈЕ.

ОД МАХ, МОЛИМ.

НАЈЗД ЈЕ ДОШАО РЕД НА МАРКА.

НЕ ИДИ ТАМО НЕ БУДИ ЈУД, У СУДЕЛСТВУ СУ НЕМЦИ.

СА КУСУРОМ ДА ФЕШ МИ КЛУЧ ОД МАГАЦИНА, ТРЕБА ДА СЕ СКАОНИМ.

НИ ТУ ГА НЕМА... МОЖДА ЈЕ У КАФАНИ НА УГЛУ. НЕМЦИ ТАМО ЧЕСТО СВРАЂАЈУ.

БЕЖИ ОДАВДЕ, КУМИМ ТЕ БОГОМ.

СМИРИ СЕ КО СУ ОБИ? ДОЛАЗИ ЛИ ОБДЕ КРУГО?

СНАЛАЖЉИВА

Криста Гет, двадесет трогодишња новинарка из Малмеа, свакако је једини бесплатни авионски путник на свету. Пошто је познају готови сви пилоти приватних авиона веома су предусретљиви према њој. Чак су се једном кад се кавала на аеродрому Малмеа, понудила два енглеска пилота да је поведу у Лондон.

— Из Лондона — изјавила

је с пуно убеђења — пратиће ме у Париз један француски авијатичар и тако ћу полако стићи и у Шведску.

Млада предузимљива новинарка обишла је „ваздушним стопом“ Европу и прикупила утиске за своје лично задовољство и за своју редакцију. Али, изјавила је да се на земљи никад ни принципа не користи ауто стопом.

ЕКСТРА УСЛУГА

Медицинска сестра Алис Бордман ради у болници удаљеној од њеног места становања Грит Лонгстоуна око 15 километара па мора свакодневно да путује железницом тамо и навраг. Међутим, пре извесног времена дирекција британских железница је одлучила да укине ову малу станицу. Алис Бордман се жалила и, што је и њу саму ве-

ома изненадило, изишло јој се усусрет: сваког јутра долази по њу специјалан воз и увече је враћа. Са своје стране морала је да се обавезе да ће будно пазити да се у „њен“ воз не увуче неки други путник (забрава важи и за њеног мужа) и да ће сваког пута кад не иде на дужност благовремено обавестити железницу.

МУЗЕЈ КЛОВНОВА

Данашњи клонови воде порекло од римског центункулуса, човека са стотину закрпа, који је својим лакрдијама увесељавао Нерона и његове госте

У улици Флорини бр. 36, у осмом општинском кварту Беча, постоји стамбена зграда као и толике друге, али се ипак знатно разликује од осталих. На другом спрату у стану 18 налази се институција ретка у свету: музеј кловнова. Власник овога веселог царства зове се Хајно Сајтлер, који се узгред бави и новинарством.

Када посетилац прекорачи праг овог стана нађе се у правом лакрдијашком царству. Зидови су пуни плаката, фотографија и посвета. Клоновске маске гледају љубазно исклибљене. Крај самих врата виси једна посетница која би могла да служи на част и неком државнику. Али не — ова карта украшена одликовањима и титулама припадала је клоуну Паолу Фрателинију који је био не само љубимац публике него и витез француске легије части. Фрателини је на карти лично уписао „молим пустите унутра овог журналисту“ када га је Хајно Сајтлер једном замолио за интервју. Отада она краси предсобље клоновског музеја.

На једној витрини пуној свакодневно потребних предмета — гумени нос, перика, звоно и друго — стоје двоја минијатурна циркуска кола, са решеткама на прозорима

и електричним осветљењем. Мајстор који их је начинио зове се Цангелини, некада је био укротитељ дивљих звери а данас је пословођа у једном предузећу. Својим грађанским именом ипак не може да прикрије своју прошлост: у слободном времену направио је читав један циркус у минијатури са 80 кола.

Одакле је Сајтлер набавио 10.000 слика, 100 фигура и 200 стручних књига? Од пријатеља и познаника из целог света који му шаљу чим открију нешто у вези са клоновима. Свакодневно добија много писама, често врло необичних. Недавно је добио овако адресовано: „Бечком музеју кловнова, Беч, Аустрија (пошта ће га већ наћи)“. Пошиљалац је био један Швајцарац који је хтео да са зна како се постаје клоун. Ова жеља из иначе тако озбиљне Швајцарске није усамљена: људи из свих крајева света обраћају се Сајтлеру са истим питањем. Једном познатом музичком клоуну који сада свако вече одушевљава публику у манежу помогао је својим саветима.

Сајтлер увек има пуно раумевања према овима јер је и сам некад као клоун засмејавао свет. Под именом Хенри Шонар наступао је у малим варијететима у предграђима, наравно тајно јер је преко дана био солидан државни чиновник чији претпостављени нису имали појма о његовом двоструком животу. Са подједнаким успехом је у канцеларији писао а увече на представи имитирао гласове животиња.

Наклоност према циркусу осетио је још у детињству кад му је дошла до руку Дикенсова књига „Клови Грималди“. Пожелео је да поста не клови. Наступао је 1930. са чувеним клоном Томом Белингом чију белу капу и сада чува.

Један вид дневне собе посвећен је живим клоновима. Сваки који дође у посету Сајтлеру мора на том зиду

ХАЈНО САЈТЛЕР У СВОМ МУЗЕЈУ

да остави отисак руке. Дана то изгледа као да се чивају слике кловнова: око тавна чета на рукама пењала уза зид.

Велики део збирке сачињавају слике кловнова: око 10.000. Ту ће се видети који су глумци као клонови ста-

јали на позорници или испред камере: Ханс Мозер у филму „Деца циркуса“, Пат и Паташон, Чарли Чаплин, Џејмс Стјуарт и Петер Лоре. Ту су чак и лепотице Ђина Лолобриџа и Мартин Карол, које је под клоновском маском тешко препознати. Данас већ има и женских клонова али су то све лепе девојке које не наступају у лакрдијашком костиму.

У Берлину 1880. године стално је боравио чувени циркус Ренц где су владала строга правила којих су морали сви да се придржавају. Ако је неко дошао на представу мало припит кажњаван је собним затвором. Тако је кажњен и неки Том Белинг који је био ангажован као „особа која увесељава“. Али њему се није свидело да остане у соби, а био је увек расположен за шалу. Тада је „рођен“ клоун у правом смислу речи: Белинг је обукао превелику униформу једног коњушара и дотетурео се у манеж. Када је публика угледала човека у шљампавом оделу како посрће ударила је у смех а један виспрени Берлинац је довикнуо:

— Глупи Август!

Сада више без њега нема ни једног циркуса.

Клоун је увек промућуран а глупи Август плашљив. Али пре 200 година постојале су тамо „особе које увесељавају“. На једном старом програму пише: „За разоноду и увесељавање поштоване публике у паузама ће један велики Енгелс и глупи сељак правити у манежу свакаке лудорије“.

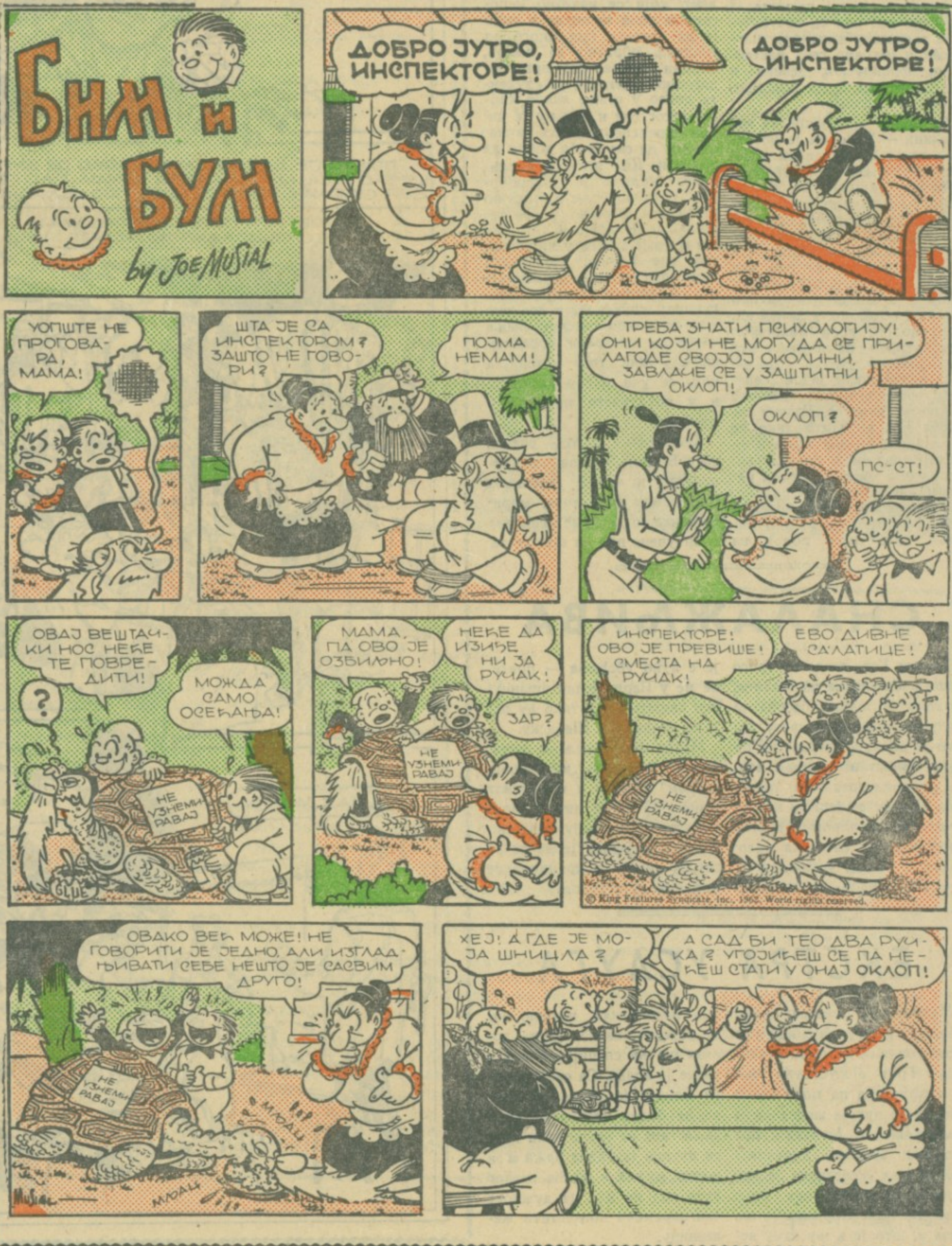
Модеран клоун је продукт вековног развоја а његови преци потичу из разних ве-

маља: сродан је са италијанским „арлекином“, шпанским „грациозом“, француским „пјером“, немачким „хансвурстом“ па чак и са римским „центункулусом“ који је још на двору цара Нерона правио лакрдије. „Центункулус“ значи „човек са стотину закрпа“ зато што је лакрдијаш наступао у ширеком костиму препуном закрпа.

Као што се види „кловологија“ је једна посебна „наука“. Хајно Сајтлер је већ преко 30 година у кругу клонова од пластичне материје, керамике, стакла, порцелана. Изнад његовог писаћег стола је чак затегнут конопца по коме се један клоун вози на бициклу. У Сајтлеровом архиву све је лепо срећено: сваки клоун је уведен у списак, са пуном адресом и салашњим ангажманом.

Музеј кловнова у Бечу јединствен је у свету, али постоје још неке сличне институције. Тако је неки Дугардени, белгијски пивар, читаву једну вилу уредио као „циркуску кућу“ са малим манежом и гледалиштем. У Америци је један милионар уредио три циркуска музеја да би у слободном времену могао да удише „циркуски ваздух“.

Хајно Сајтлер зна једног богатог Американца који је ноћу напустио свој биро и прикључио се једном циркусу. Свако вече наступао је као клоун док га жена није једном пронашла и одвукла кући. И данас се несрећени клоун сећа дивног времена када је уместо седница имао представе! Збирка Хајно Сајтлера представља непроцењиву вредност.

РЕДАК СНИМАК

Стрљиви фотограф и природњак Бристол Фостер из Торонта у Канади, успео је да сними ову сову чија се глава налази у необичном положају. У настојању да открије првак крика или неког необичног шума, сова је толико изокренула главу да се слободно може рећи да јој је насађена наопако. Очи су јој, ваљда од страха, широм отворене.

ДВОБОЈ НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ

Више од четврт века каубоји са Дивљег запада поступају по законима које су сами доносили. Обично су се свађе завршавале тучом, а како су сви били наоружани револверима — они су на крају имали последњу реч. Покаткад су се свађе провајале у бескрај. Неки

Мак Класки из Њутона који се дуго није слагао са једним каубојем из Тексаса, а звао је Бил Бејли, предложио му 1871. године да једном заврше тај неспоразум и поручи крчмару да донесе две кафе и два пиштоља. Куцнуше се шаљама и изађуше са оружјем напоље. Два минута доцније Мак Класки се врати у у кафану сам. О Билу се више никад не би ни говорило да он није имао једног пријатеља који два дана доцније дође у исту кафану и пролазећи поред Класког, позва га да изађе на улицу... Овога пута Бил је био осећен. Али, тиме се догађај није завршио. И Мак Класки је имао пријатеља који је такође хтео да га освети. Само, то је био један сиромашак, по имену Рилеј, убого недовољно, упола мртво, чија се судбина у овом двобоју већ унапред знала. Шта да ради?... После дужег размислања он се одлучи: једне вечери уђу у кафану где се налазио победилац, првим метком угаси лампу, остале испуца насумце, онда изјури напоље и заувек ишчезе. У аркаду нађоше пет лешева. Серија двобоја у овом неспоразуму тиме је окончана.

НИЈЕ ДУГ ПУТ

И поред свега има довољно разлога за веровање да ће човечанство кроз коју годину створити машину која ће сама, аутоматски откуцати било чије речи. У прилог томе говори чињеница да већ постоје електронске машине за преписивање, које су у стању да верно пренесу сваки текст, и то брзином од три хиљаде речи у секунди. А од таквих уређаја до електронских дактилографкиња, кажу, није дуг пут.

Када се ово оствари резултат ће се осетити и у приватности и у свим гранама науке. Међутим, неки мисле да ће се тада појавити читава „војска“ незапослених — дактилографа, стенографа и стенодактилографа јер ће их потпуно заменити електронске дактилографкиње. Засада, па и у догледној будућности, то још неће представљати проблем ни једне земље, а још мање човечанства.

Јесће ли већ чини да...

... неки Еугенио Муноз Нунез, спикер чилеанског радија говорио је 51 час и 30 секунди и тако потукао ре-

корд свог пријатеља Карлоса Гарсије који је говорио 50 часова и 2 минута. Међутим, у једном су исти — обојица су говорили без везе.

... највећи тепих на свету досад је био тепих кестењасте боје од 8.175 квадратних метара којим је застрта једна огромна хала у Њујорку у којој је 28. априла 1956. године одржана међународна изложба аутомобила.

... за потковице се зна више од 2.000 година. Први писмени помен о потковицама сачувао се из времена ста-

рог Рима. Још пре 2.200 година Римљани су поткивали коње мада у то време још нису знали ни за седло ни за стремен.

... у нашем народу се кошуља зове оплеће.

... мрежа путева у свету изгледа овако: у Француској има 660.000 км, у Енглеској: 279.000, Немачкој: 225.000, Италији: 130.000, Белгији: 30.000 и Холандији: 25.000 километара.

... први у венецијанском сликарству, пре Тицијана, Ђовани Беллини (1430—1516) после претежно побожних те-

ма — сликао је светлост и небо Венеције, понекад велике шуме и први — море.

... има глодара који су тежки и више од 50 килограма. Толико је у ствари тешка капибара или водена свиња, јужноамерички сродник наших мишева и пацова. Капибара живи у тропским шумама Средње и Јужне Америке и храни се обалским и воденим растињем река и језера.

... статистичари тврде да домаћа мачка ујништи за годину дана

600 мишева и свега 4 птице.

... римско утврђење са пет одбрамбених шапана откривено је у Кинингу у Доњој Баварској. Ово је прво утврђење овакве врсте пронађено на континенту. Досада су оваква утврђења била позната само у римским насељима пронађеним на територији Енглеске.

... у борби између индијанских племена и

белаца, Сијукси су се најдуже борили. Њихова последња велика битка била је 29. децембра 1890. године.

ТРАКТОР ЗА ПЛАНТАЖЕ ЧАЈА

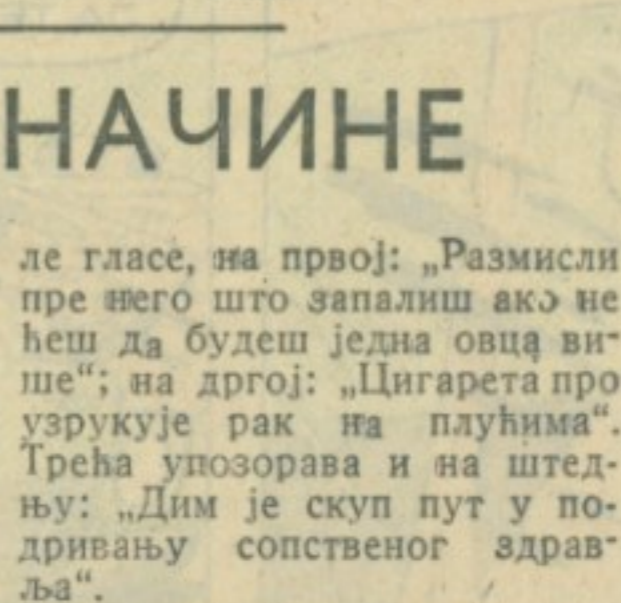
На зеленим терасима плантажа чаја у Грузији појавила се нова машина — трактор малих димензија „Риони“.

Нови трактор је са точковима и потпуно прилагођен за рад у планинским условима. Тежина трактора је само 175 килограма. Он је опремљен комплетом разних оруђа, чија замена се обавља у року 3-4 минута. Сем обраде планинских воћњака и плантажа, трактор „Риони“ може се искористити као транспортно средство.

МАМА — КУЦА

Свака будућа мајка сања о дану када ће своју бебу провозати у колицима... Зар вам и ова мама-куца не изгледа такође горда?

НА СВЕ НАЧИНЕ

Ради упозорења младежи колико пушење може да буде опасно, британско министарство здравља штампало је пропагандне плакате са три различита цртежа и разлогах школама, војничким казним, омладинским клубовима и занатским школама. Паро-

ле гласе, на првој: „Размисли пре него што запалиш ако нећеш да будеш једна овца више“; на другој: „Цигарета проузрукује рак на плућима“; Трећа упозорава и на штедњу: „Дим је скуп пут у подривању сопственог здравља“.

ПРСТЕН С ТЕРМОМЕТРОМ

Прстење са термометром уместо украса од драгог камења израђује један златар у Токију. Изолована од телесне топлоте онога на чијој је руци мада скала термометра показује температуру ваздуха.

ВОЛЕ МУЗИКУ

Ватрогасцима из Франкена у Немачкој затребала су нова ватрогасна кола, али како нису имали новца они су у месним новинама објавили овакав оглас:

„Уколико не будемо саку-

пили довољно новца за нова ватрогасна кола, бићемо приморани да дамо концерт.“

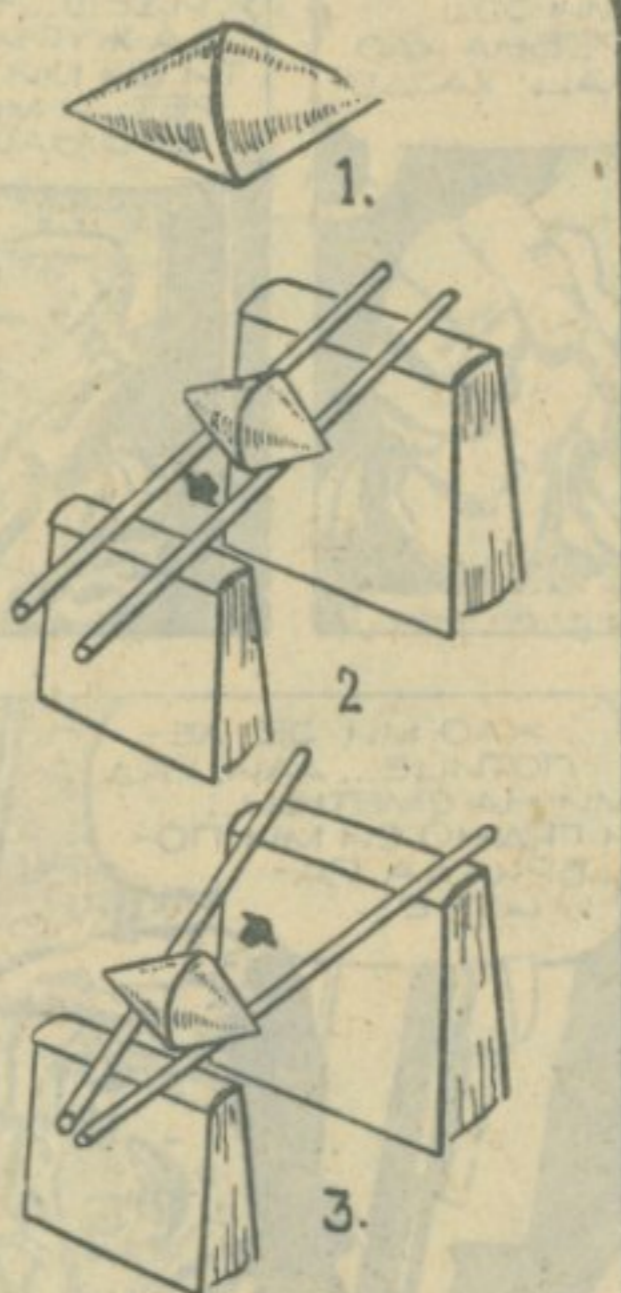
Како су грађани Франкена волели заиста само добру музику, ватрогасци су одмах добили потребан новац.

НАПРАВИ САМ

КАКО САВЛАДАТИ ТЕЖУ?

Ако поставите неки округлао предмет на мало нагнуто површину, он ће свакако склизнути. Али, може ли он да се попије уз нагиб без ваше помоћи? Изгледа невероватно, али може. Ево како: Начините од картона две купе високе 15 см, са пречником од 10 см, као што видите на нашој слици број 1, и залепите их основницама једну за другу. Затим на две кљупе неједнаке величине ставите 2 штапа (као на слици број 2) и поставите ову дуплу купу на уздигнутији

део — она ће наравно брзо склизнути. Али како да се врати а да је не додирнете рукама? Овде ћете извести један мали трик — треба само да доње крајеве штапића померите тако да не стоје више паралелно већ да чине угао (слика 3). Померите тако 2 до 3 пута и добићете угао који вам је потребан да би се купа попела. Кад савладате ову вештину сами, покажите је вашим друговима — биће свакако одушевљени овом „мајсторијом“.

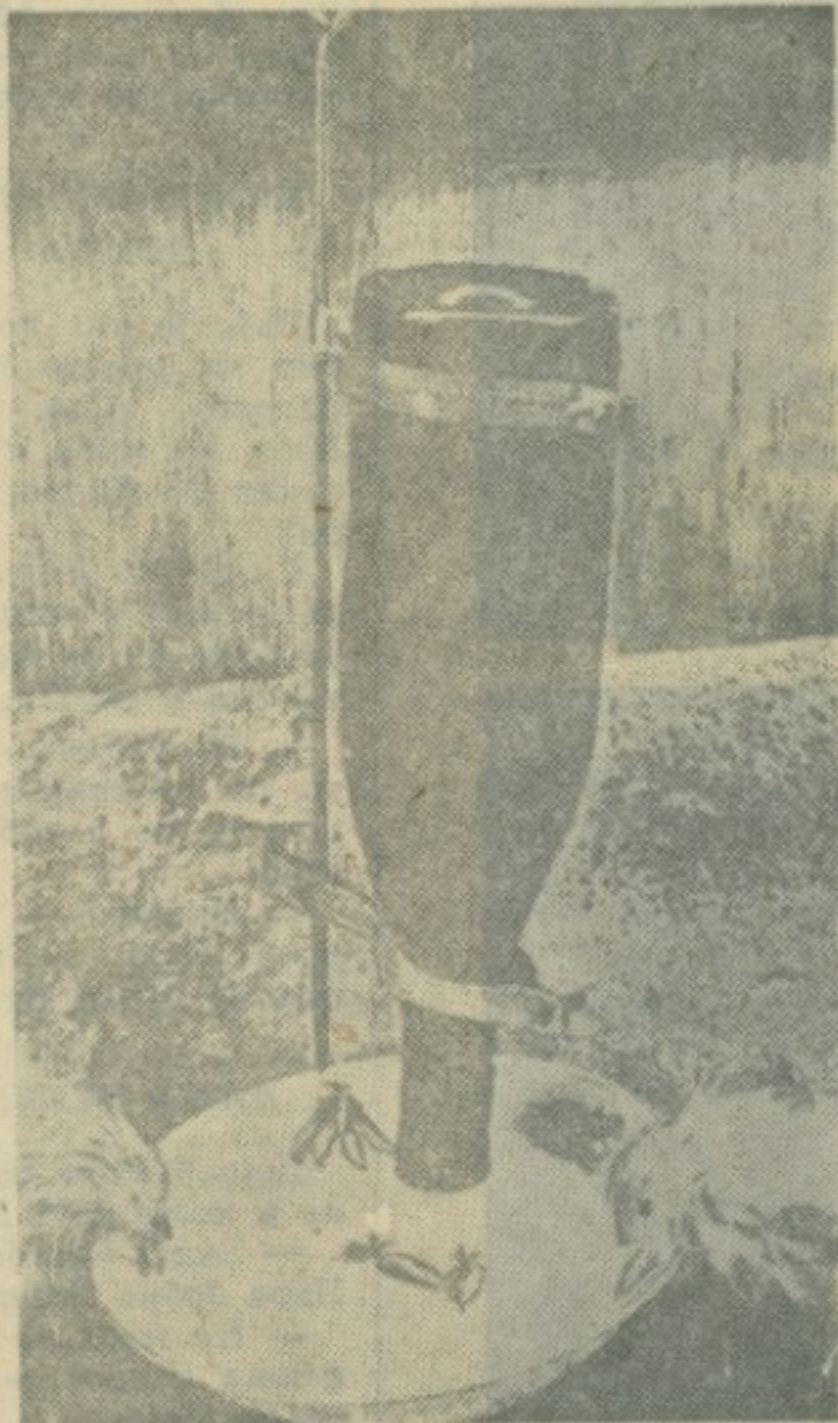
СВЕЋЊАК ОД ЉУСКЕ ОД ЈАЈЕТА

Испопите у старој шерпци на тихој ватри једну свећу, али pazите да се стеарин не прелије по ватри (слика а). Сипајте онда течност у љуску од јајета коју сте прет-

ходно препарирани (испарили слабом водом и скинули уну грашњу опну) и док је свеца још топла уметните у средину фитиљ (слика б). На малу пелешу од керамике кажите мало стварина и запалите ваш „свећњак“ који је у исто време и свећа. Споља га украсите шаром која одговара постољу (слика в). А ако то не умеете онда га само омотајте гуверираним хартијом. Увече кад нестане струје упалите ваш лепи свећњак који ће вам истојремено бити и користан и декоративан (слика г).

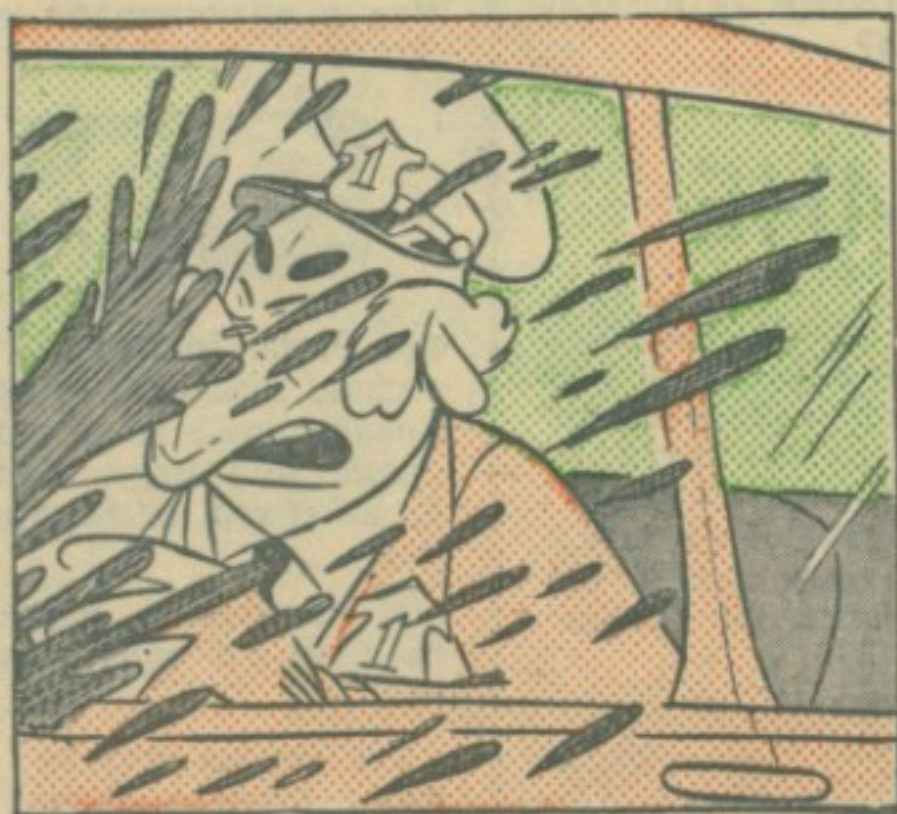
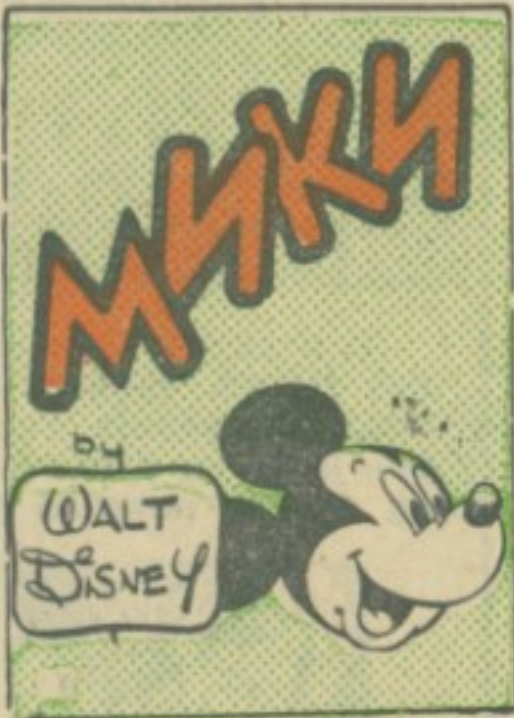

ЗА ЛЉУБИТЕЉЕ ЖИВОТИЊА

Многе животиње, а нарочито живина, кад пију воду испуштају место око посуде. Ако живите у мањем месту или у дворшту имате кокошарник можете га тако уредити да буде чисто и да се њиме поносите. Ево како: боцу пуну воде обрните и

грлић ставите у тањир али тако да не додирује његово дно. Као што видите на нашој слици боцу држе две алке причвршћене за зид. Чим живина попије мало воде, из боце изађе исто та количина а никад се не прелије преко ивице тањира.

ЦИЦА И РАЈА

Ква-Ква!

Увећује Паја Патак

НЕЋЕ СА НЕПОЗНАТИМА

Повела Пата суседову ћерчицу Цицу у варош, а она понела и своју лутку. У трамвају их гледа једна старија госпођа и упита малу:
 — Да ли ова твоја лепа лутка уме и да говори?
 — Да — одговори Цица — али неће са непознатим људима.

ИЛИ ЈЕДНО ИЛИ ДРУГО

Раја је на полугођу био по учењу први у разреду. Сав срећан Паја му купи тениски рекет да би га наградио.
 Следећег месеца кад је отишао у школу Паја виде да је Раја пустио у учењу.
 — Па добро — лутито га опомену ујак — шта се то с тобом догађа!
 — Ништа — мирно рече Раја — научио сам да играм тенис.

ДА ГА УТЕШИ

Дошао Раја из школе и каже ујка Паји:
 — Знаш шта је ново! Пера добио заузике.
 — Па ниси се ваљда с њим играо? — уплаши се Паја.
 — Ма не, само сам га зазрлио да га утешим.

